

JAUME PASTOR I FLUIXÀ *

NOBLES I CAVALLERS AL PAÍS VALENCIÀ

RESUM

S'intenta donar una clara visió de l'evolució de l'estament militar valencià des de l'edat mitjana. L'accés dels llinatges, el procés d'ennobliment d'aquestos, la majoria aconseguint en primer lloc un privilegi de cavalleria, fins arribar, alguns, al títol de noblesa.

Trobem la relació cronològica de la consecució de privilegis de cavalleria, de noblesa i títols nobiliaris.

ABSTRACT

The aim is to give a clear insight into Valencian military classes originating from the middle ages. The appearance of lineages, the ennoblement process and how the majority achieved this is in the first instance through knighthood. Subsequently a few obtained noble titles.

It will show the chronological order of knighthood, nobility and noble titles.

La noblesa va ser des de la conquesta un estament privilegiat que va exercir la direcció de la societat de l'Antic Règim. S'ha cregut que era un estament hermèticament clos i de difícil accés, cosa que no és certa, com es veurà en aquest treball. Efectivament es tracta d'un percentatge de la població molt reduït, però en absolut immutable. La permeabilitat entre les diverses categories va ser bastant acusada.

Entenem la qualitat de noble, en sentit genèric, aquella que era rebuda per herència, dita també de sang, o per concessió dels reis a aquelles persones que pels seus mèrits i serveis es feien creditors a la dita concessió, dita aquesta també de privilegi, gaudien durant l'Antic Règim de privilegis i exempcions, a més de

---

* Departament d'Història Moderna

formar l'Estament Militar a les Corts. Els nobles i cavallers exercien funcions de govern i direcció en aquella societat. També els que ocuparen càrrecs semblants, sense ser nobles o cavallers, aconseguien per l'exercici d'aquells accedir als títols per concessió reial a ells i als seus descendents, donant lloc a noves famílies nobiliàries; la successió era per agnació rigorosa, on no cabia l'agnació fingida de no mitjançar concessió reial expressa.

El qualificatiu de noble tan sols es va anteposar a un grup reduït de llinatges, que fou augmentant amb el temps pel creixement vegetatiu i especialment per les nombroses concessions que feren els Àustria del segle XVII. Per al regne de València no existeixen quantificacions de nobles ni cavallers a l'estil de les que s'han efectuat a Castella.¹

Els reis tenien total llibertat en la concessió de dignitats i privilegis nobiliaris, encara que la cosa més normal és que de la condició de ciutadà es passara a la de cavaller i d'aquesta a la de noble.

Els títols nobiliaris, els dits de corona i també de Castella, estaven units a vincles familiars que s'heteraven per primogenitura, tenint precedència els barons a les dones dins d'un mateix grau consanguini, salvant comptats casos en els quals s'exigia l'agnació rigorosa, una mena de Llei Sàlica familiar, que obligava que mentre hi haguera descendents barons del vinculant, mai no podrien heretar les dones, si es donava el cas d'una dona hereva, els seus fills haurien de portar el cognom d'ella, és a dir el del vinculant, i no el del marit, essent normal que quan es donava un cas d'aquestos es produïren llargs i aferrissats plets entre aquells que creien tenir major dret.

El dret de primogenitura portà a l'acumulació de senyoriis i heretatges en una mateixa persona, ja que els secundogènits tan sols podien heretar alguns vincles familiars quan eren incompatibles amb altres que portara el primogènit. Aquest dret del primogènit a heretar els vincles i les dignitats familiars va afermar en les grans cases nobiliàries del Regne de València el seu prestigi aristocràtic i la seua influència social, ja que el potencial econòmic augmentava i es consolidava d'una forma notable.

Les prerrogatives que gaudien els nobles eren a *grosso modo* les que a continuació veurem, però ha de tenir-se present que la consideració social de la noblesa fou evolucionant conforme varià la seua missió, ja que mentre a l'edat mitjana la noblesa estava fermament vinculada a la possessió de la terra, durant l'època moderna varià aquesta vinculació. La noblesa durant l'alta edat mitjana s'heretava per naturalesa o sang, fins tal punt que no existia una especial preocupació per portar cap registre de pertànyer-hi. És durant el segle XV, quan la burgesia emergent començà a accedir a la noblesa, donant lloc a la coneguda noblesa de privilegi, és llavors quan s'intenta el tancament com a estaments separats, intent que va resultar fallit malgrat que es tractava d'una minoria insignificant des del punt de vista demogràfic.

¹ DOMÍNGUEZ ORTIZ, A. (1985): *Las clases privilegiadas en el Antiguo Régimen*. Madrid, p. 93.

Alguns dels privilegis jurídics que gaudia l'estament nobiliari eren: rebien el tractament de *don*.² Eren convocats a Corts. La no obligació de seguir l'exèrcit reial fora dels límits del seu domicili o senyoriu, aplicable a l'edat mitjana, fou relativitzada durant l'edat moderna, puix en convertir-se en cortesana, les necessitats del servei i la voluntat d'agradar al rei compelia a participar personalment en les empreses bèl·liques, sufragar un substitut o compensar amb tropes i material l'absència. Només estaven subjectes a la jurisdicció del rei. No podien ingressar en presons comunes, normalment eren confinats en les seues residències o tancats en un castell. En cas d'ésser condemnats a pena corporal o de mort, la seua causa era remesa al monarca, que habitualment actuava amb indulgència. Els béns de la noblesa no podien ser emparats ni alienats per deutes. Podien retenir el dot de les seues dones en el cas d'enviudar, encara que perdien la meitat d'aquest si tornaven a casar-se. Estaven exempts de contribuir en els impostos municipals i en els reials com eren el morabatí, coronatge i maridatge.

L'estat de noble tenia algunes restriccions com l'accés al govern municipal, per exemple, a la ciutat de València sols pogueren accedir en ser insaculats en la bossa dels cavallers a partir de 1652.

L'aspiració a un privilegi de cavalleria o a un títol de noblesa constituïa una premissa de primer ordre, en obtenir amb ells una major consideració social i tenir accés a determinats oficis i funcions prohibides als plebeus. Aconseguir el títol de noblesa, si s'era posseïdor d'un senyoriu i rendes que possibilitaren qualque «servici» a la monarquia es podia assolir un títol nobiliari.

No s'ha de confondre el títol de noblesa amb el títol nobiliari dels dits amb corona, ja que aquests eren una mercè, basada en la jerarquia feudal, concedits pel monarca amb una determinada denominació i amb un simple caràcter simbòlic, ja que aquests títols no augmentaven la jurisdicció que podia tenir el beneficiat sobre el territori del qual prenia la denominació o basava el seu ús. Tant Carles I, com Felip II foren molt sobris en aquesta classe de concessions,³ però amb l'arribada de Felip III i amb ell el duc de Lerma, se'n produeix un notable augment.⁴ A partir d'aquests moments es va produir una castellanització de les famílies que rebien les mercès, puix les que tenien títol valencià s'havien incorporat a la carrera cortesana i a l'entroncament amb la noblesa castellana, molt més nombrosa i notable.

La castellanització dels títols i nobles valencians comença amb els Trastàmara, que assumiren títols i en donaren als seus servidors a Castella, com Diego Gómez de Sandoval o Diego de Cárdenas, primer marquès d'Elx el

² MADRAMANY Y CALATAYUD, M. (1985): Tratado de la Nobleza de la Corona de Aragón, especialmente la del Reyno de Valencia, comparada con la de Castilla. Ed. Facsímil de la publicada a València l'any 1788, pàg. 129-145.

³ DOMÍNGUEZ ORTÍZ, (1985), pàg. 71, avalua que els 35 títols que hi havia el 1520, quan es concediren les 25 *Grandezas de España*, al final del regnat de Felip II s'havien convertit en un centenar: 18 ducs, 38 marquesos i 43 comtes.

⁴ Felip III creava 20 títols de marquès i 25 de comte, segons DOMÍNGUEZ ORTÍZ, *Opus cit.* pàg. 71.

1520.⁵ Mentre el regne de València dins el conjunt de la Corona d'Aragó tingué reis propis, privatis i preocupats per allò que hi succeïa, no es produïren els abusos com els de les Corts de 1604.

El desprestigi i la desvalorització dels títols valencians es va incrementar quan la «Grandeza de España» que tenia vinculat el marquesat de Dénia des de 1520, fou traspassada a Lerma el 1599, en convertir-se l'antic comtat en ducat, en temps del privat Francisco Gómez de Sandoval y Rojas. L'any 1604 el títol de comte, concedit sobre el senyoriu de Bicorp, prengué la denominació del cognom del seu titular Castellà, tal volta per simbolitzar el prestigi que entre la noblesa valenciana tenia el dit cognom.

La moda de sobreposar el cognom o una denominació forana al senyoriu o lloc valencià sobre el qual es concedia el títol continuà en temps de Felip IV, amb el comtat de Catarroja que fou convertit en el comtat de Villamonte. També el comtat d'Alaquàs es convertí en marquesat de la Casta i el comtat de Cervellón sobre Orpesa.⁶ Procés invers es detecta en el cas del marquesat d'Almonacir que extingí el comtat de Pàvias.⁷

Les corts de 1626 produïren un al·luvió de títols de noblesa i nobiliaris, dels mal dits de Castella. Tal vegada l'explicació es trobe en la receptivitat que alguns personatges mostraren amb les pretensions del comte-duc d'Olivares. Una altra circumstància que s'ha de destacar resideix en el fet que la fornada de títols posteriors a aquestes corts va recaure en gran mesura, si no completament, sobre cavallers valencians pertanyents a ordes militars castellans.⁸

⁵ El títol a Cárdenas li fou concedit durant les Corts de Castella que se celebraven a Santiago. De les 25 «Grandezas de España», sols 5 no corresponien a títols castellans: el comtat de Lerin pertanyia a Navarra, conquerit i incorporat a Castella, i els 4 restants (Villahermosa, Dénia, Sogorb i Gandia) a la Corona d'Aragó, els tres últims a València, fet que permet pensar que a principis del segle XVI i abans de les Germanies, el regne de València era considerat com una zona d'expansió com ho era Navarra.

⁶ Corroborava aquesta hipòtesi l'opinió del marquès de Siete Iglesias, amb qui està d'acord Domínguez Ortíz, que els títols castellans eren personals i per tant no era necessari que estiguessen vinculats a cap vila o territori, de manera que prenién la denominació que desitjaren els que obtingueren l'ostentació del títol, els quals en ocasions preferien usar la denominació del seu llinatge. Tot açò a diferència del que era habitual a la Corona d'Aragó, on, com a França, els títols nobiliaris eren un atribut unit a la terra, ja que sense posseir el lloc no es podia ésser portador del títol, per tant, en conseqüència, el nom del títol havia de correspondre amb el territori sobre el qual s'exercia el senyoriu.

L'opinió del marquès de Siete Iglesias es publicà a l'article: «Títulos y grandezas el Reino» en *Hidalguía*, núm. 28 i citada per Domínguez Ortíz, *Opus cit.* pàg. 175.

⁷ Concedits ambdós a don Antonio Urrea y Enríquez. El comtat de Pàvias fou concedit el 1615.

⁸ Diu Domínguez Ortíz que no va arribar a manifestar-se en la Corona d'Aragó la universal apetenència d'hàbits d'ordes militars, en les proporcions en què arriba a la Corona de Castella. Entén el prestigiós i admirat analista que «aquella emulació frenética por conquistar honores no pasó, sino muy atenuada, la raya fronteriza con los países levantinos, como si en ellos las novedades ideológicas de la era barroca hubiesen encontrado escaso eco». «Y esto porque la sociedad de la Corona de Aragón y con ella la valenciana estaba anclada en el mundo medieval, en claro contraste con las novedades revolucionarias de Castilla».

En principi la concessió d'un títol es plantejava com una recompensa als mèrits personals o als serveis prestats a la corona, però durant l'època moderna va canviar i sols en algun cas s'atorgarien alguns títols per gratificar un brillant full de serveis. Les penúries de la hisenda pública eren tals que el rei pagaria amb alguns títols determinades donacions o contribucions que feren els particulars sol·licitants de tals mercès. Així, una generosa aportació a una campanya bèl·lica o altra empresa semblant podrien agilitar els tràmits de concessió d'una determinada mercè.

Inclús es va arribar a concedir títols i privilegis de cavalleria amb el nom del beneficiari en blanc, a omplir pels instituts religiosos beneficiaris, en aquest cas, de la venda d'una mercè. Aquest fou el cas del convent de Sant Tomàs, que el 1657 el prior tenia concedits un títol de noble i altre de cavaller, per aconseguir fons amb què construir la capella de sant Vicent Ferrer.⁹

El procés de concessió d'un títol començava amb la petició de l'interessat que anava avalada per certificacions dels mèrits al·legats, a la vista de l'expedient el Consell d'Aragó informava positivament o negativa, segons el cas. Així, de l'any 1653 coneixem dos escrits d'Antoni Ramírez de Arellano sol·licitant la concessió d'un títol de noblesa. El 27 de setembre de 1653 el Consell arriba a l'acord de demanar-lo al rei, però sense vot en corts.¹⁰ Una altra petició semblant realitza Cristòfor Salelles, veí de Pego, sol·licitant el privilegi militar i el títol de noblesa sense la clàusula prohibitiva de participar en corts, al·lega que ha servit al rei en defensa del regne i que el seu pare, Alfons Salelles, morí en el setge del Casal. En aquest cas el virrei informa que és certa l'al·legació, que compta amb rendes i que mereixia el títol de privilegi militar com un pas previ immediat per obtenir el de noble. El consell del 20 de maig de 1659, d'acord amb la informació del virrei, es del parer que Felip IV faci mercè al dit Cristòfor Salelles del privilegi militar, amb clàusula prohibitiva de vot en Corts.¹¹

Existien altres mercès que no eren la concessió de títols i que anaven més

Caldrà matisar, encara més, aquestes controvertides asseveracions perquè en el cas dels segles xvi i xvii el pes demogràfic de la Corona de Castella era molt superior a la Corona d'Aragó, i sols per aquest motiu purament demogràfic pot explicar-se la diferència de sol·licitud d'hàbits, però encara més si l'obtenció d'un hàbit d'un orde militar podia interessar més als castellans, principalment si eren membres de les grans famílies nobiliàries, ja que d'aquesta manera podien accedir a una comanda. Cal tenir en compte, segons les pròpies dades de Domínguez Ortiz, que el 1616 Santiago comptava amb 94 comandes, Calatrava 51, i Alcántara 38. L'orde de Montesa, limitat a la Corona d'Aragó, era en aquest sentit molt pobre ja que sols disposava de 13 comandes, de valor relatiu. De les comandes dels ordes castellans tan sols deu estaven ubicades en la Corona d'Aragó. No vol dir açò que els possibles pretendents valencians no pogueren optar a prebendes a Castella, però era evident que la major part, quasi totes, anaven a mans castellanques, màxim quan les pròpies comandes situades en terres valencianes solien estar en possessió de cavallers castellans.

⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Lligall 929. Un pretendent fou Jacinto Forner d'Alacant, però el Consell fou del parer de no concedir-lo el 31 de gener de 1657.

DOMÍNGUEZ ORTIZ: *Opus cit*, pàg. 74 corrobora que aquest tipus de mercès tenien difícil eixida.

¹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Secretaria de València. Lligall 642.

¹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Secretaria de València. Lligall 642.

enllà de la simple ajuda de costos. El rei procurava atendre d'aquesta manera les necessitats materials dels títols que passaven per alguna penúria. Aquest pot ésser el cas de la filla de la comtessa viuda de Cirat, Elisabet Vilarig Porcar, a la qual el 1664 li donà l'ofici de Veedor de la Costa marítima que exerciria don Josep de Calataiud, senyor d'Agrés, que donaria a la comtessa mare la meitat del seu salari, mentre no es casara la seua filla, la nomenada Elisabet que quan arribara a prendre estat, el que es casara amb ella havia de pagar la media anata.¹²

A l'Europa feudal eren cavallers els que podien mantenir-se amb el seu cavall al servei del rei o del seu senyor, els cavallers constituïren una classe jurídica i hereditària durant l'alta edat mitjana. Classe plenament desenvolupada i constituïda ja al segle XIII, quan es produeix la conquesta cristiana de les terres valencianes. Per açò els primers cavallers valencians, coneguts com cavallers de conquesta, pertanyien a famílies catalanes, aragoneses, navarreses, castellaness i franceses.

Per aconseguir ésser cavaller era necessari haver estat armat com a tal mitjançant una cerimònia. Aquesta establia amb el seu procediment clàssic que els que havien d'armar-se cavallers vetlaren les armes durant la nit anterior en alguna capella o església, fórmula aquesta que se suavitzaria amb el temps; també havien de llavar-se, especialment el cap; després, descobert aquest i convenientment vestits i armats compareixien davant el rei o el seu comissionat per complir les solemnitats, com eren preguntar-li al novell si desitjava ésser cavaller, calçar-li les banyetes, cenyir-li l'espasa, prendre-li jurament de fidelitat i donar-li una bescollada perquè es recordara del jurament fet, finalment rebien una besada de felicitació.¹³ Si la cerimònia estava presidida per un comissionat, aquest havia de notificar al rei, mitjançant una certificació, que s'havia portat a terme l'acte d'armar cavaller.

La dignitat i les prerrogatives dels cavallers podien ser heretades pels seus fills o hereus directes, encara que haurien de ser armats com a tals; en el cas de no celebrar-se la cerimònia, eren considerats donzells. La darrera comissió per armar un cavaller en el regne de València fou atorgada l'any 1700 a Francesc Martínez de Vera, marquès del Bosch, perquè armara cavaller Antoni Sperring i Basset de la ciutat d'Alacant.¹⁴

La més antiga corporació nobiliària, de la qual es té notícia com a pròpia de la ciutat de València és la creada pel rei Pere IV el 1353 per a que formaren part els fills dels cavallers i hòmens de paratge: l'empresa de Sant Joan Baptista.¹⁵ Després de la seua creació, amb estatuts detallats, no coneixem res més d'aquesta, pot ser que els següents anys de guerra la feren malbé.

¹² ACA. *Consejo de Aragón*. Cámara de Aragón. Libro Oficialium de Valencia. Llibre 120, fol. 75 v. Donya Elisabet era filla de don Francesc Vilarig i Carroz, comte de Cirat.

¹³ MADRAMANY, M. (1985): *Tratado de la Nobleza de la Corona de Aragón*, especialmente la del Reyno de Valencia, comparada con la de Castilla. Ed. Facsimil de la publicada en València l'any 1788, pàg. 155-156

¹⁴ A.C.A. *Real Cancelleria*, llibre 198, fol. 94v.

¹⁵ A.C.A. *Cancelleria reial*, Regtre. 556, f. 40r-41r. Ed. per RODRIGO LIZONDO, M. (1982) en *Estudios dedicados a Juan Peset Aleixandre*. Universitat de València. pàg. 447-457. També en *Biblioteca Central Militar*, núm. 3494 (2-2 12-71)

La confraria de Sant Jaume, en realitat dita de Nostre Senyor Déu, la Verge Maria i Sant Jacme Apostol, com la de la Soletat tingueren més bé una finalitat religiosa i d'assistència social que les corporacions de nobles on es propiciava la pràctica de l'equitació, l'esgrima i totes aquelles arts pròpies d'un cavaller que devia acudir a la guerra quan el seu rei ho demanava. Per açò cal esperar la creació de la Reial Mestrança de Cavalleria de València en l'any 1690.

Els cavallers, generosos i donzells, juntament amb els nobles pròpiament dits, constituïen el braç militar de les Corts de Catalunya i del Regne de València.

Durant l'època moderna, els cavallers com a estament social, malgrat que gaudien de privilegi militar, en molts casos, deixaren aquesta funció en segon terme, ja que la professionalització de l'exèrcit va significar una major especialització i risc. El privilegi de cavalleria era demanat per gaudir d'algunes prerrogatives socials i polítiques i per avançar el camí d'accés a la noblesa pròpiament dita. En aquest sentit els hòmens de paratge eren més militars que els mateixos cavallers, ja que tenien l'obligació de mantenir un cavall o més, disposats per a la defensa del regne.

Segons un fur de les Corts de 1328:¹⁶ «Que els fills legítims e naturals que són engendrats e nats ans quels pares sigits cavallers sien dits de paratge», és a dir, que els fills de cavallers nascuts abans que els seus pares tingueren aquesta dignitat, i armats com a tals, eren tinguts com a hòmens de paratge; aquesta distinció en les famílies amb privilegi de cavalleria, fins ara, no s'ha donat cap cas en què es donara.

Encara que els membres dels ordes militars eren cavallers per l'hàbit, també ho eren a títol personal, i per açò gaudien de gran consideració, privilegis, organització i d'una forma d'accés propis. Així, per ingressar en el orde de Santiago s'havia de provar la noblesa dels primers quatre cognoms. En els d'Alcantara i Montesa amb dos cognoms n'hi havia prou, al de Montesa també era admesa com a prova la ciutadania d'immemorial, de tanta tradició al regne de València. L'ingrés en un orde militar estava en funció del prestigi personal i familiar del sol·licitant i dels serveis prestats, tenia un gran interès social per la possibilitat d'assolir una comanda o algú càrrec dins de l'orde. Per aconseguir l'hàbit d'un orde militar era determinant la voluntat reial, per tant es buscava l'apropament al monarca, bé directament, bé a través de terceres persones.

Els primers reis de la casa d'Àustria foren molt austers en la concessió de privilegis militars, però Felip III de Castella (II de València) en va concedir vuitanta-quatre i Felip V dos-cents vint-i-vuit de cavalleria. Des de 1626 es concediren molts privilegis de cavalleria, en principi sense vot en Corts, encara que després un nou privilegi possibilitava l'assistència juntament amb els altres del braç militar, finalment en molts casos s'aconseguia un títol de noblesa. L'últim privilegi de cavalleria que coneixem fou registrat a nom de Vicent Ferrer, de Rugat.¹⁷

¹⁶ A.R.V. *Real* 663, fol. 31.

¹⁷ A.C.A. *Consell d'Aragó*, llibre 188, fol. 199f

El patriciat urbà va esser el grup més important i nombrós beneficiat dels privilegis de cavalleria.

Al regne de València, igual que a tota la Corona d'Aragó, els cavallers reben el tractament de mossén, fins que a meitat del segle XVI va deixar d'emprar-se aquesta denominació, quedant solament l'apel·latiu de cavaller o *miles* davant el nom.

Coneixem dos tipus de privilegis de cavalleria, els que es concedeixen per herència, per la «sang», i els de privilegi.

La majoria dels casos, encara que foren de nova concessió, s'intentava emparar en el fet que el privilegiat ja ho era, i per tant el privilegi venia a reconèixer el que ja era un fet, per a reforçar la situació, en molts casos, s'estenia la comissió per armar cavaller i a continuació o poc després es donava el privilegi pròpiament dit.

Els cavallers de privilegi, que eren els menys, normalment eren funcionaris i militars que en atenció als seus mèrits i serveis eren recompensats amb un privilegi militar. En algunes ocasions eren els braços de les corts els que sol·licitaven la gràcia al monarca. En les Corts de Montsó de 1626 se sol·licitaren privilegis de cavalleria per als germans Marc Antoni i Jacint Ortí, que foren recompensats pel rei i per al Dr. Gaspar Escolano, que no va obtenir tal gràcia. En aquestes mateixes corts es va acordar que els nous privilegis de cavalleria que es concediren no tindrien vot en corts, és a dir, que no formaven part de l'estament o braç militar. Açò es va aplicar en alguns casos, però molts obtenien després una merçé que els llevava tal prohibició. El següent pas era obtenir un títol de noblesa.

Primerament intentarem establir quina era la situació numèrica a l'edat mitjana. La presència de cavallers de conquesta va ser molt limitada, després, amb el temps, els reis van anar donant el tractament de nobles a membres qualificats d'algunes famílies distingides com els Vilaragut, Blanes, Carroç, Luna, Azagra, Urrea, Alagón, Entenza, Lizana, Pardo, Vidaura, Maza, Zapata, etc.; en altres casos va anar imposant-se el fet de concedir privilegis de cavalleria i títols de noblesa.

La convocatòria per a les Corts de Montsó de 1375-76 barreja sota l'epígraf de *baronibus*¹⁸ els nobles¹⁹ d'Aragó i els de València, en total n'hi ha 38. Els cavallers també figuren mesclats, de manera que no és possible saber qui ha estat convocat per Aragó i qui per València. Fet semblant esdevé en la convocatòria per a les Corts de 1382, en la qual els nobles i els cavallers d'Aragó i els de València hi són relacionats conjuntament, mentre que els de Catalunya van en una relació a part. Aragonesos i valencians hi ha 16 nobles i 13 cavallers.²⁰ Les darreres corts valencianes celebrades sota un regnat del casal de Barcelona no ofereixen cap

¹⁸ A.M.V. *Processos de Corts*, yy1.

¹⁹ Seguim els criteris establerts per Pere Maria Orts i Bosch en la veu «noblesa» de la *Gran Enciclopedia de la Región Valenciana*.

²⁰ A.M.V. *Processos de Corts*, yy2.

novetat respecte de les precedents.²¹ En les relacions de convocats a les Corts de 1413-14²² només consta que són nobles 10 dels convocats; porten el mossén dels cavallers 25, i sense tractament 4 donzells i 1 ciutadà.²³ En la convocatòria de les Corts de 1417-18,²⁴ els nobles, els cavallers i els donzells van junts en una mateixa relació de 119 noms. De nobles n'hi ha 30,²⁵ la resta són cavallers i donzells.

L'infant Joan duu el tractament d'*Inclitus et magnificus dominus infans Johanes, dux Montisalbo et dominus Xèrica*. Egrege se li diu al duc de Gandia i al comte de Luna. *Inclitis* a Eximén Roís de Corella. A Galcerà de Montagut *domiceli, nobiles*.

La família Vilanova és la més representada amb 5 membres, seguida dels Vilaragut amb 3; Maça de Liçana i els Bellvís tenen dos representants cadascuna. Els altres llinatges són els Pròxita, Urrea, Centelles, Montcada, Abellà, Villena, Díez, Castellà, Escrivà, Corella, Calatayud, Thous, Montagut i Franciscus de Pilionibus.

En la convocatòria de les Corts de 1443 sota l'epígraf de *Barons* hi havia 41 nobles,²⁶ a tots se'ls diu *el noble en*. El tractament d'*il·lustre* només se li dóna al rei de Navarra i a l'infant don Enric, a més el *don* només se li dóna a Luis Cornel, Pere Maça de Liçana, Diego Gómez de Sandoval comte de Castro i a Hug de Cardona.²⁷ A les relacions de convocats hi ha 153 cavallers amb el tractament de *mossén* i 48 donzells amb el de *gentils hòmens*.²⁸ En aquestes relacions figuren els títols de vescomte de Xelva a Ramon Lladró; el de vescomte de Gallano a Sanxo Roís de Lihori i el de comte de Castro a Diego Gómez de Sandoval (comte de Dènia).

En la convocatòria²⁹ del 1455 no s'empra el terme *barons* per referir-se a ningú, tampoc als nobles, que n'hi ha 59, als quals continuant amb la norma de tractament se'ls diu *al noble en*; porten el *don*: Pedro de Urrea, Ferrando Gómez de Sandoval, Pedro D'Ixer, Joan D'Ixer i Jaime D'Ixer. Del nobles hi ha 14 noms amb el tractament de *mossén*. Els títols que figuren són els comtes d'Oliva, de Cocentaina i de Castro i els vescomtes de Gallano i el de Xelva.

A la mateixa relació³⁰ figuren els cavallers i els donzells. Als cavallers se'ls diu *mossén* i als donzells *en*. En total se'n criden 97, la majoria de València (57 cavallers amb el *mossén* i 35 donzells amb el *en*), també n'hi ha d'altres parts del regne; així de Xàtiva n'hi ha 42 (15 cavallers i 27 donzells), a més de 4 nobles.

²¹ A.M.V. *Processos de Corts*. yy3. A més hi ha documentació a ARV. *Real* 507 i en la secció de *Generalitat* 4930 bis.

²² A.M.V. *Processos de Corts*. yy6.

²³ *Ibidem*: «Item foren presentades dues semblants lletres a en Johan Lançol, ciutadà de València».

²⁴ A.M.V. *Processos de Corts*. yy8.

²⁵ A.M.V. *Processos de Corts*. yy8, fol. 21 volt.

²⁶ Comença la relació així: «Al ilustre rey de Navarra». *Ibidem*, fol. 6 volt.

²⁷ A.R.V. *Real*, 653.

²⁸ A.R.V. *Real* 653, fol. 11.

²⁹ A.R.V. *Real* 655, fol. 53 volt.

³⁰ *Ibidem*.

D'Alacant 6, tots donzells; d'Oriola 35 entre cavallers i donzells a més de 7 nobles. D'Alzira 2 i d'altres llocs 5 cavallers i 1 donzell.

La relació de convocats a les Corts de 1465³¹ conté 77 nobles,³² 97 cavallers³³ i 106 donzells.³⁴ El nom dels nobles va precedir pel tractament de *nobile*

³¹ A.R.V. *Real.* 403, fol. 70r-74r.

³² Maties Lançol, Cristòfor Centelles, Pere Roís de Corella, Pere Centelles, Galcerà Llançol, Pere Rocafull, Joan de Montcada, Giner Rabaça, Manuel Díez, Galvany Pardo, Lluís de Bellvis, Onofre de Rocafull, Ferrando de Rojas i de Sandoval i de Castro comte de Dènia, Joan Pardo, Martí Maça, Carroç de Vilaragut, Joan Roís de Corella comte de Cocentina, Bertomeu Sentllor de Centelles, Joan comte de Prades, (il·legible) Castellà, Lluís Boil, Carroç de Vilaragut, Berenguer Vives de Boil, Pere Boil Lladró, Felip de Arenós, Francesc de Bellvis, Pere d'Urrea, Manuel Llançol, Hug de Cardona, Eiximen Pérez d'Arenós, Ramon de Vilaragut, (il·legible) de Bellvis, Joan de Montagut, Antoni de Vilaragut, Lluís de Calatayud, Ramon de Vilanova, Francesc Maça de Liçana, Pere Pardo, Tomé de Pròxita, Baltasar Lladró, Lladró de Lladró, Nicolau Pròxita, Lluís de Vilanova, Ramon de Rocafull, Joan Bellvis, Lluís Lladró, Pere Sánchez, Olf de Pròxita, Pere d'Ixer, Pere Maça de Liçana, Jaume de Pallàs, Eximén Pérez de Calatayud, Guillem Ramon de Bellvis, Manuel de Vilanova, Rodrigo Díez, Joan de Pròxita, Gilabert Centelles, Ramon Boil, Pere de Thous, Antoni de Thous, Pere Boil, Joan Antoni de Ribelles, Mateu de Montcada, Francesc de Vilanova, Guillem Ramon Centelles, Ramon de Rocafull, Pere Bertomeu de Frerinet, Lluís Cornell alias Maça, Pere Guillem Llançol, Jaume Romeu, Joan de Thous, Diego Fajardo, Joanna, duquesa de Gandia, senyora d'Elx i de Crevillent, Francesc de Riusech àlias Gilabert de Centelles, comte d'Oliua, (il·legible) Roís de Lihori, vescomte de Gallano, Roger Lladró, vescomte de Vilanova de Xelva i de Mançanera.

³³ Joan de Puig, Joan Olzina, Joan de Montagut, Bernat Sanç, Andreu de Vallterra, Berenguer Mercader, Salelles de Mompalau, Guillem Ramon de Vallterra, Pere d'Eslava, Joan Vilarrasa, Pere Sistar, Guillem Pujades, Pere Martorell, Jaume Santboy, Joan Tolsà, Jaume Profeta, Berenguer Mercader, Francesc d'Eslava, Lluís Joan, Guillem de Pertusa, Gilabert Çanoguera, Jaume del Bosch, Lluís Venrell, àlias Sanç, Joanna Vives, Jofre de Mompalau, Jaume Roqua, Francesc de Santboy, Lluís Mascó, Jaume Masquefa, Jaume Rocamora, Pere Saranyó, Joan Gras, Francesc Mascaró, Joan Vich, Francesc Estanya, Lluís de Castellví, Gabriel Navarro, Pere Guasch, Jaume Càceres, Lluís Jofré, Joan Martorell, Bernat de Almunia, Joan de Olzina, (il·legible) Mercader, Joan Torrellas, Francesc Çarçola, Joan Valleriola, Pere Çanoguera, Ausias Ferrer, Jaume de Malferit, Marc Joan, Marc Julià, Pere Martí, Lluís Rabasa, Lluís Figuerola, Jaume Vallés, Joan Rocamora, Pere Pelegri, Pere Dodena [d'Odena], Lluís de Soler, Galcerà de Borja, Gracià de Montsoriu, Pere Fabra, Pere Ramon de Montsoriu, Pere Ferrer, Andreu Figuerola, Pere Masquefa, Joan de Castellví, Beltran d'Escrivà, Cristofor de Castellar, Pere Sans, Galcerà de Soler, Joan Civera, Gerard de Castellverd, Joan Guillem Català de Valleriola, Joan Çanoguera, Lluís Ferrer, Guerau Bou, Pere d'Ornit, Jaume de Castellví, Francesc Soler, Antoni de Galve, Joan de Bonastre, Bertomeu Rotla, Pere Serra, Antoni Torres, Pere de Castellví, Tomé Piera, Antoni Joan, Pere Esparça, Joan de Vallterra, Galcerà Roís de Corella, Baltasar Bou, Pere Mercader, Lluís de Montagut, Lluís de Vich, Jaume Martorell.

³⁴ Joan Sans, Francesc del Bosch, Joan Roís, Joan de la Serra, Lluís Mascó, Lluís de Castellví, Berenguer Silvestre, Pere Soler, Llop de Soler, Joan Sans, Joan Ram, Joan Fabra, Lluís Tolosa, Francesc de Lloris, (il·legible) Cifre, Lluís Mascó, Francesc March, Joan de Soler, Bernat des Puig, Llop Rocamora, Gaspar Fabra, (il·legible) Marrades, Giner Silvestre, Joan Carbonell, Jaspert Valeriola, Jaume Martí, Lluís Sans, Eiximen, Joan Fernández de Heredia, Joan Aguiló, Francesc de Soler, Jofre de Vilarig, Jaume Terres, Joan de Soler, Lluís Crespi de Valldaura, Francesc López de Mença, Ferrant Eximenes, Francesc Aguiló, Francesc de (il·legible), Francesc Munyós, Ramon Tolsà, Pere Martí, Manuel Martí, Lluís de Soler, Joan de Etanya, Joan Roquamora, Pere Tolsà, Jordi Alemany, Nicolau Martí, Pere Sanç, Francesc de Malferit, Francesc Borgunyo, Francesc Silvestre, hereus de Martí Roís, Nicolau Serra, Jaume Morelles, Giner Terres, Pere Bonivern, Lluís Martí, Jaume Pasqual, Francesc Rotla, Gaspar Rolf, Joan Munyós,

magnificus et dilecto nostro; el dels títols del *spectabile et magnifico viro*; els membres de la casa reial *spectabile et egregio viro* (tractament que només rep el comte de Prades). A la reina se li diu *serenissime Johanne consorti nostre carissime Regine Aragonum*.

Els cavallers i els donzells reben el tractament de *dilecto nostro*, seguit del nom i de la paraula *militi* per als primers i *domicello* per als segons.

La relació de cavallers i nobles d'Alacant: Mossén Miquel Eximenes; els hereus de mossén Bonivern; mossén Alfonso Martínez de Vera; els hereus de mossén Franch; mossén Francesch Porter; mossén Jaume Pasqual; solament porta el títol de cavaller Martínez de Vera i Porter, la resta de nomenats sols porten el tractament de mossén.³⁵ La convocatòria a les Corts de Montsó³⁶ de 1528 sota l'epígraf *Barons*³⁷ figuren 169 noms de nobles, dels quals duen títol els següents: duc de Gandia, marquès de Zenete, de Dénia, duc de Villahermosa, comte d'Oliva, de Cocentaina, d'Albaida, d'Almenara i el vescomte de Xelva. La resta de nobles duu el tractament de *don* i qui tenia algun senyoriu, se li diu *senyor de*. La convocatòria als cavallers i donzells abasta a 120 noms, tots amb el tractament de *mossén*.

Els *hidalgos* i nobles castellans³⁸ o estrangers no eren considerats automàticament cavallers o nobles al regne de València, per a ser-ho calia que foren armats, habilitats o reconeguts com a tals.³⁹ Són conegudes tres sentències relatives a *hidalgos* de Castella que pretengueren ser reconeguts com a cavallers al regne de València i els ho fou denegat. Aquest va ser el cas de la sentència publicada per F. Alreus el 23 de novembre de 1593 contra les pretensions de Francisco i Esteban Briones, veïns de Sant Joan d'Alacant. Quelcom semblant li va passar a Luis Ocaña, al qual el Consell d'Aragó li va reconèixer el 21 d'octubre de 1608

Ramon Sans, Bernat Guillem Català, Joan Roís, Pere Masquefa, Francesc de Blanes, Francesc Soler, Joan d'Estany, Jaume Masquefa, Francesc Rubiols, Joan Aguiló, Joan Domenech, Joan Lafriu, Jofre de Blanes, Martí de Esparça, Francesc de Sentfeliu, Bernat Vives, Guillem Ramon de Vilarrasa, Bertomeu Morelles, Joan Burgunyo, Per Bou, Pere Eximenes, Joan de Castellví, Pere Pasqual, Joan de Vilafranca, Francesc Martí, Galcerà de Montagut, Arnau Ferrer, Joan Masquefa, Jaume Eximenes, Jaume Rocamora, Bernat (il·legible) Tomé Pasqual, Lluís Castellar, els fills de Jaume de Pertusa, Joan Sans, Marc Sans, Pere Sans, Melcior de Vallebrera, Corverà d'Alet, Francesc del Bosch, Joan de Natera, Pere Bou, Lluç de Bonastre alias Bernat Dolms [d'Oms].

³⁵ A.R.V. *Real* 614, fol. 303ss

³⁶ A.R.V. *Real* 653, fol. 63.

³⁷ Anotat amb posterioritat al moment de fer la relació. La mà que ho afegí ho feu amb tinta roja.

³⁸ MADRAMANY diu a la pàg. 231 «No podía entrar en el mismo Estamento o Brazo Militar quien no fuese natural de aquel Reyno, por más noble y calificado que fuese, y por tanto era precisa formalidad la habilitación aún en los mayores y más altos personajes de otras provincias. El Duque Don Fernando de Aragón fué habilitado por don Carlos I a instancia y petición del Brazo Militar, como también Don Bernardino de Cárdenas, Duque de Maqueda y Marqués de Elche.

³⁹ MADRAMANY, pàg. 233, diu «después de las Cortes del año 1604 el Síndico del Estamento Militar hizo instancia a la Real Audiencia de Valencia para que se mandase, que no se intitulasen ni tratasen como Nobles, Generosos y caballeros los que no lo hiciesen constar legitimamente».

A les Corts de 1443 va assistir Sanç Rois de Lihori, vescomte de Gallano.

que era hidalgo de Castella, però no noble ni cavaller a València.⁴⁰ Ocaña va aconseguir ser armat cavaller el 1612 i més endavant obtingué un títol de noblesa.

Semblant va ser el cas de Lluís de Palavicino que pretengué que se li reconeixera la noblesa de la seua família de la ciutat italiana de Como, cosa que li va denegar el Consell d'Aragó el 22 d'abril de 1614.⁴¹

EVOLUCIÓ DE LES CONCESSIONS DE TÍTOLS NOBILIARIS. EDAT MITJANA I MODERNA

Les primeres concessions que coneixem es donen a membres de la família reial, així la de comte de Dénia feta el 1356 per Pere el Cerimoniós a favor del seu cosí Alfons d'Aragó i Foix.⁴² Aquest mateix personatge va rebre el primer ducat atorgat en el regne de València, el de Gandia, donat el 1399. El segon comtat del país va ser el de Xèrica donat el 1372 a l'infant Martí, duc de Montblanc.

El primer títol nobiliari atorgat fora de la família reial va ser el de vescomte de Xelva concedit el 1390 a favor de Ramon Lladró de Vilanova i Boïl.

La casa de Trastàmara va reprendre la concessió de títols. El primer beneficiari degué ser Diego Gómez de Sandoval, que va assistir a les corts de 1438 com a comte de Castro i Dénia, el 1484 s'elevà a marquesat. Alfons el Magnànim va atorgar tres títols de comte. El d'Almenara el 1447 a favor de Joan de Pròxita i Centelles, i el 1448 els d'Oliva a Francesc Gilabert de Centelles i Queralt, i el de Cocentaina a Ximén Pérez de Corella. Joan II va atorgar el marquesat d'Elx el 1470. L'any 1476 va fer gràcia del ducat de Sogorb a l'infant Enric d'Aragó, nét de Ferran d'Antequera. El 1477 va concedir el comtat d'Albaida a Jaume del Milà i Borja.⁴³ Ferran el Catòlic va agrair el 1483 un fill del Papa Alexandre VI, Pere Lluís de Borja amb el ducat de Gandia. El 1484 es va donar el títol de marquesat de Dénia.

El primer monarca de la casa d'Àustria va concedir el 1516 el comtat d'El-da a favor de Joan Coloma, esdevingut emperador el 1520 va concedir el segon marquesat del regne, el d'Elx, a un altre castellà, Diego de Cárdenas y Enríquez, quan era a Santiago celebrant corts de Castella. El 1520 quan van crear les primeres 25 grandeses d'Espanya, tres van ser sobre senyorijs de terres valencianes: el ducat de Sogorb; el segon, el de Gandia, ostentat pels Borja, i el marque-

⁴⁰ MADRAMANY, pàg. 169.

⁴¹ Ibidem, pàg. 170.

⁴² Aquest va ser també beneficiari del primer títol de marquès atorgat a Castella, que va ser el de Villena. La gràcia li la va atorgar Enric II perquè el valencià l'havia ajudat en la guerra contra el seu germà Pere I el Cruel. En curiosa correspondència el primer títol de marquesat, de Dénia, atorgat en terres valencianes va ser concedit al castellà Diego Gómez de Sandoval en agraïment als serveis prestats en la conquesta de Màlaga.

El títol de marquès de Villena va ser tornat a donar el 12 de setembre de 1445 a don Juan Pacheco, primer duc d'Escalona, primer comte de Xiquena, gran Mestre de l'Orde de Santiago.

⁴³ Fill del cardenal Lluís del Milà, bisbe de Sogorb i de Lleida, aquest va instituir heretatges amb els senyorijs d'Adzaneta i Carrícola.

sat de Dénia al castellà Gómez de Sandoval, que quan va poder el va vincular al ducat de Lerma. El 1530 va concedir a Francesc de Borja el marquesat de Llobai. El 1542 el de Guadalest a Sanç Folch de Cardona, Almirall d'Aragó. Felip II de Castella va concedir el marquesat de Navarrés a Pere Lluís Galcerà de Borja i Castro-Pinós i el 1597 el de comte de Sinarcas a Jaume Lladró de Pallàs, vescomte de Xelva.

CONCESSIONS DE PRIVILEGIS DE CAVALLERIA I DE TÍTOLS DE NOBLESA

De sempre els monarques anaren elevant de categoria alguns generosos, cavallers o ciutadans d'immemorial per recompensar-los de serveis prestats. A l'edat mitjana els privilegis es concedien a persones de llinatges coneguts, així sabem que Pere el Cerimoniós va ennoblir Francesc de Perellós el 1366. Semblant privilegi obtingueren don Pere Boïl, senyor de Manises el 1385 i Jaume Escrivà, senyor d'Alginet (sent del Consell del rei don Joan i camarlenc de la Infanta Violant).⁴⁴ El rei Joan a Girona estant el 1390, va ennoblir cavallers de les famílies valencianes dels Castellà, Calatayud, Vilanova, Corella i Bellví.⁴⁵

A l'època moderna els reis continuaran amb la mateixa pràctica, aquest va ser el cas el 1513 de Sebastià Antist⁴⁶ i el 1537 de Lluís Onofre Martí,⁴⁷ entre altres. Els dos primers reis de la casa d'Àustria van ser molt restrictius a l'hora de concedir privilegis de cavalleria i títols de noblesa i nobiliaris. De Felip II de Castella i I de València coneixem que va atorgar els següents títols de noblesa: 1586: Joan Jeroni Vives, de València.⁴⁸ 1590: Andreu Montserrat.⁴⁹ 1592: Josep Pellicer.⁵⁰ 1593: Lluís Fenollar.⁵¹ Bernat Fenollar.⁵² 1594: Francesc Joan Roís de Corella.⁵³ Antoni Pedro.⁵⁴ Joan Brizuela.⁵⁵ 1595: Eximén Pérez Roís de Corella.⁵⁶ (de l'any 1589 hi ha un privilegi militar a un del mateix nom). 1596: Jeroni Artés.⁵⁷

⁴⁴ MADRAMANY, pàg. 90

⁴⁵ MADRAMANY, pàg. 89

⁴⁶ Ibidem, pàg. 89, pren com a autoritat a Viciano i diu que l'emperador el 20 de novembre de 1513 va donar un títol de noblesa a Sebastià Antist, la família del qual descendia d'antics cavallers de la ciutat de Lleida i que en el moment de la concessió, Melcior Antist, germà de l'ennoblit era el comanador d'Onda, de l'orde de Montesa.

⁴⁷ Ibidem, pàg. 89 «fué ennoblecido con privilegio dado en Monzón a 8 de julio de 1537».

⁴⁸ ARV. *Real* 360, fol. 23v

⁴⁹ ARV. *Real* 363, fol. 244 v.

⁵⁰ A.R.V. *Real* 364, fol. 303 v.

⁵¹ A.R.V. *Real* 364, fol. 357.

⁵² A.R.V. *Real*, 364, fol. 360 v.

⁵³ A.R.V. *Real* 366, fol. 74 v.

⁵⁴ A.R.V. *Real* 365, al fol 135 està la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller i al fol. 145 r. està la còpia del privilegi.

⁵⁵ A.R.V. *Real* 366, fol. 95 r. Prèviament, el 1593, se li havia atorgat un privilegi de cavalleria.

⁵⁶ A.R.V. *Real* 366, fol. 188 r. Prèviament se li havia concedit un privilegi militar.

⁵⁷ A.R.V. *Real*. 369, fol. 25.

1597: Dr. Simó Frígola, Vice-canceller del Consell d'Aragó.⁵⁸ Francesc Joan Roís de Lihori, de València.⁵⁹

La política de Felip III de Castella i II de València, va ser molt diferent a la dels seus avantpassats, ja que entre el 13 de setembre i el 30 de març de 1621 es van concedir no menys de vuitanta-quatre privilegis de cavalleria, seixanta-dos títols de noblesa i els títols de:

Comte de Sinarcas a don Jaume Ceferino Lladró i de Pallàs, vescomte de Xelva,⁶⁰ el de comte de la vila de Raal a don Lluís Calatayud,⁶¹ el 1601 el de comte de Villalonga a don Pere Franquesa i els seus successors.⁶²

Concloes les Corts de 1604 va haver-hi un allau de mercès: així el 3 de maig de 1604 es van atorgar els títols de comte de Carlet a don Jordi de Castellví i Joan.⁶³ El comte d'Anna a don Ferran Pujades i Borja.⁶⁴ Títol de comte de Castellà, òlim Quesa, a don Lluís de Castellà i Vilanova⁶⁵ i el de comte de Bunyol a don Gaspar Mercader i Carroç.⁶⁶ En el mateix context el de marquès d'Albaida, amb extinció del de comte, a don Cristòfor de Milà i Aragó.⁶⁷ Altres nobles valencians van rebre mercè de marquesat sobre senyoriu que tenien a Sardenya.⁶⁸

En 1615 s'atorgà el títol de comte de Pavia a don Antonio d'Urrea i Enríquez, fill dels comtes d'Aranda.⁶⁹

RELACIÓ DELS TÍTOLS DE NOBLESA CONCEDITS PER FELIP III DE CASTELLA

1600: Bernat Català.⁷⁰

⁵⁸ A.R.V. *Real* 368, al fol. 178 v., està la comissió al comte de Chinchón perquè l'arme cavaller i la còpia del privilegi al fol. 191.

⁵⁹ A.R.V. *Real* 370, fol. 10 v. Acte seguit se li va concedir un títol de noblesa, al fol. 25. Una altra còpia a *Real* 366, fol. 74 v.

⁶⁰ A.R.V. *Real* 376, fol. 127 v.

⁶¹ El registre de l'A.R.V. *Real* 374, fol. 117r. és de l'any 1601 encara que el títol es va concedir el 12 de maig de 1599 a don Lluís Pérez Zapata de Calatayud y Serra de Pallàs, XI senyor de Rahal. Més endavant va prendre la denominació de comte del Real.

⁶² ARV. *Real* 376, fol. 46v. L'any 1604, es va concedir a don Pere Franquesa, comte de Villalonga, portaveu de general governador, i als seus, perpetuament, la jurisdicció suprema del lloc de Vilafranquesa. ARV. *Real* 377, fol. 100 r.

⁶³ A.R.V. *Real* 377, fol. 44 r.

⁶⁴ A.R.V. *Real* 378, fol. 67 v.

⁶⁵ A.R.V. *Real* 378, fol. 244 r. Aquesta concessió va constituir la novetat que la denominació del títol no recaigué sobre el nom del senyoriu, Bicorp, sinó sobre el cognom de l'agraciat.

⁶⁶ A.R.V. *Real* 379, fol. 57 v.

⁶⁷ A.R.V. *Real* 378, fol. 91 v.

El *Elenco* de 1992, pàg. 45 dona la data de concessió del 8 de febrer de 1605.

⁶⁸ Lluís de Castellví, comte de Laconi i vescomte de San Luri va ser convertit el 1605 en marquès de Laconi i Pedro Maça de Liçana, abans de Lladró de Pallàs que va aconseguir en 1614 el marquesat de Terranova i el ducat de Mandas i Villanueva.

⁶⁹ A.R.V. *Real* 383, fol. 201 v. Aquest títol es va extingir el 25 d'octubre de 1626 en esdevindre el seu titular Antoni Ximénez de Urrea i Enríquez, marquès de Almonacir.

⁷⁰ A.R.V. *Real* 372, fol. 150 v.

1601: Lluís Togores, lloctinent de governador d'Oriola.⁷¹ Gaspar Vidal, de València.⁷²

1603: Miquel Martínez Pasqual, gendre de don Pere Franquesa.⁷³ Roc Severio, gendre de don Pere Franquesa.⁷⁴ Nicolau Berga, de la Jana.⁷⁵

1604: Honorat Caro, d'Elx.⁷⁶ Vicent Bosch, d'Alacant.⁷⁷ Melcior Figuerola, de València, cavaller de l'Orde de Montesa.⁷⁸ Dimas Pardo, de Xàtiva.⁷⁹ Joan Roca de Togores, d'Alacant.⁸⁰ Baltasar Julià, de València.⁸¹ Llorenç Colon, de València.⁸² Joan Maça, òlim Valleriola, de València.⁸³ Francesc Sanç, de Cocentaina, Alcaid del Fort de Bèrnia.⁸⁴ Lluís Marc Valls i Calatayud.⁸⁵ Dr. Josep Pérez de Banyatos.⁸⁶ Gaspar Fernández de Mesa.⁸⁷ Francesc Perpinyà, de l'Orde de Montesa.⁸⁸ Jaume Sapena de Mur, de València.⁸⁹ Jaume Rafael Perpinyà, de València, senyor de Mirafior.⁹⁰ Jaume Rosell, d'Oriola.⁹¹ Gaspar Lloqui, d'Alzira.⁹² Marc Antoni Pons de Milà, de València.⁹³ Galcerà Sanç, de Catí.⁹⁴ Joan Baptista Granoller, de l'Orde de Montesa.⁹⁵ Jaume Joan Moncayo, de València.⁹⁶ Joan Baptista Saurera, de València.⁹⁷ Confirmació dels privilegis al Centenar de la Ploma.⁹⁸ Francesc Almodovar i Vallterra, de València.⁹⁹ Gaspar Beneyto.¹⁰⁰ Jeroni Valeriola.¹⁰¹ Alonso Ramiro de Espejo.¹⁰² Gaspar Montsoriu, de València.¹⁰³

⁷¹ A.R.V. *Real* 373, fol. 109 r.

⁷² A.R.V. *Real* 374, fol. 114 r.

⁷³ A.R.V. *Real* 375, fol. 252 v.

⁷⁴ A.R.V. *Real* 375, fol. 177 v.

⁷⁵ A.R.V. *Real* 375, fol. 217 r.

⁷⁶ A.R.V. *Real* 376, fol. 60.

⁷⁷ A.R.V. *Real* 376, fol. 86 v.

⁷⁸ A.R.V. *Real* 376, fol. 89 r.

⁷⁹ A.R.V. *Real* 376, fol. 99 r.

⁸⁰ A.R.V. *Real* 376, fol. 121 v.

⁸¹ A.R.V. *Real* 376, fol. 145 r.

⁸² A.R.V. *Real* 376, fol. 173 r. El mateix també té un privilegi militar a A.R.V. *Real* 378, fol. 52v.

⁸³ A.R.V. *Real* 376, fol. 214 v.

⁸⁴ A.R.V. *Real* 376, fol. 219 v.

⁸⁵ A.R.V. *Real* 377, fol. 26 v.

⁸⁶ A.R.V. *Real* 377, fol. 33 v., anteriorment, el 1600 havia obtingut un privilegi militar. Era regent de la Reial Audiència de València.

⁸⁷ A.R.V. *Real* 377, fol. 53 r.

⁸⁸ A.R.V. *Real* 377, fol. 55 v.

⁸⁹ A.R.V. *Real* 377, fol. 61 r. El privilegi militar a A.R.V. *Real* 378, fol. 5 r.

⁹⁰ A.R.V. *Real* 377, fol. 69 r.

⁹¹ A.R.V. *Real* 377, fol. 377, fol. 72 v.

⁹² A.R.V. *Real* 377, fol. 75 r.

⁹³ A.R.V. *Real* 377, fol. 78 r.

⁹⁴ A.R.V. *Real* 377, fol. 80 v.

⁹⁵ A.R.V. *Real* 377, fol. 112 v.

⁹⁶ A.R.V. *Real* 377, fol. 124 r.

⁹⁷ A.R.V. *Real* 377, fol. 141.

⁹⁸ A.R.V. *Real* 377, fol. 152 r.

⁹⁹ A.R.V. *Real* 378, fol. 12 r.

¹⁰⁰ A.R.V. *Real* 378, fol. 22 r.

¹⁰¹ A.R.V. *Real* 378, fol. 88 r.

¹⁰² A.R.V. *Real* 378, fol. 155 v.

¹⁰³ A.R.V. *Real* 382, fol. 1 r.

- 1606: Joan Ruiz.¹⁰⁴ Dionís Julià.¹⁰⁵
 1607: Jaume Calatayud.¹⁰⁶ Lluís Calatayud.¹⁰⁷ Bernat Calatayud.¹⁰⁸
 Francesc Calatayud, de l'Orde de Montesa.¹⁰⁹ Gaspar Salvador.¹¹⁰
 1608: Juli Scorcia, d'Alacant.¹¹¹ Pere Giner,¹¹² Sergent Major del Terç de
 Nàpols. Lluís Fernández de Mesa, d'Alacant.¹¹³ Nicolau Scorcia, d'Alacant.¹¹⁴
 1609: Lluís Martín, d'Oriola.¹¹⁵ Francesc Lluís Salvador, senyor d'Ante-
 lla.¹¹⁶
 1612: Joan Baptista Bergadà.¹¹⁷ Dr. Marc Antoni Cisternes, de la R. Au-
 diència de València.¹¹⁸
 1613: Gaspar Adell.¹¹⁹ Baltasar Vidal de Blanes, de València.¹²⁰
 1614: Pere Lluís Garcia d'Ursinos.¹²¹
 1615: Francesc Roca, de València.¹²² Miquel Falcó de Belaochaga.¹²³ Fran-
 cisco Figuerola Pardo de la Casta.¹²⁴
 1616: Dr. Honorat Pasqual de Bonança, de la R. Audiència de València.¹²⁵
 1618: Lluís Arbuixech.¹²⁶ Joan Mollà, d'Elx.¹²⁷
 1619: Pere de Torres, de València.¹²⁸ Dr. Francesc Jeroni León, advocat fis-
 cal al Consell d'Aragó.¹²⁹ Gaspar Teixedor, de Xàtiva.¹³⁰

---

¹⁰⁴ A.R.V. *Real* 378, fol. 183 r.

¹⁰⁵ A.R.V. *Real* 378, fol. 241 r.

¹⁰⁶ A.R.V. *Real* 380, fol. 47 r.

¹⁰⁷ A.R.V. *Real* 380, fol. 50r.

¹⁰⁸ A.R.V. *Real* 379, fol. 90 v.

¹⁰⁹ A.R.V. *Real* 379, fol. 93 v.

¹¹⁰ A.R.V. *Real* 380, fol. 59 v. També se li va concedir un privilegi militar el 1607.

¹¹¹ A.R.V. *Real* 380, fol. 151 r. A A.R.V. *Real* 379, fol. 195 v. està la comissió al governador d'Oriola perquè l'arme cavaller.

¹¹² A.R.V. *Real* 380, fol. 263 r. El 1610 hi ha la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller
 A.R.V. *Real* 382, fol. 36 v.. El text del privilegi militar a A.R.V. *Real* 381, fol. 30 v.

¹¹³ A.R.V. *Real* 379, fol. 151 r.

¹¹⁴ A.R.V. *Real* 379, fol. 182 r. amb extinció del plet que sobre milícia havia entre el Fiscal Reial i ell.

¹¹⁵ A.R.V. *Real* 379, fol. 234 v.

¹¹⁶ A.R.V. *Real* 382, fol. 3 v.

¹¹⁷ A.R.V. *Real* 381, al fol. 178 r. el títol de noble, prèviament se li havia atorgat el privilegi militar:
 fol. 173 v.

¹¹⁸ A.R.V. *Real* 381, fol. 181 v.

¹¹⁹ A.R.V. *Real* 381, fol. 224 r. prèviament se li havia atorgat un privilegi de cavalleria: fol. 221r.

¹²⁰ A.R.V. *Real* 382, fol. 238 r.

¹²¹ A.R.V. *Real* 383, fol. 16 v. també se li va concedir un privilegi militar: fol. 19 v.

¹²² A.R.V. *Real* 383, fol. 212 v.

¹²³ A.R.V. *Real* 383, fol. 218 r. també se li concedeix un privilegi militar.

¹²⁴ A.R.V. *Real* 385, fol. 85 r.

¹²⁵ A.R.V. *Real* 385, fol. 174 r.

¹²⁶ A.R.V. *Real* 388, fol. 140 r. Prèviament se li havia atorgat un privilegi de cavalleria.

¹²⁷ A.R.V. *Real* 385, fol. 296 r. prèviament havia obtingut un privilegi militar.

¹²⁸ A.R.V. *Real* 388, fol. 233 v. També va obtenir un privilegi militar.

¹²⁹ A.R.V. *Real* 389 fol. 41 r.

¹³⁰ A.R.V. *Real* 389, al fol. 37 v. el títol de noblesa. Al fol. 33 v. un privilegi militar.

1620: Jeroni Mingot, d'Alacant.¹³¹

1621: Dr. Pere Joan Rejaule, de la R. Audiència de València.¹³² Baltasar Ripoll, pare del capità Bertomeu Ripoll.¹³³

CONCESSIONS DE PRIVILEGIS MILITARS O DE CAVALLERIA.
DEL REI CATÒLIC I DE L'EMPERADOR

1493: Rampston de Viciano, governador de la Plana.¹³⁴

1501: Miquel Àngel Bou, fill de Jaume Bou.¹³⁵

1504: Francisco Armengol.¹³⁶

1505: Bartolomé Vives, de Dénia.¹³⁷

1511: Joan Mingot.¹³⁸

1514: Gabriel Balaguer, d'Elx.¹³⁹

1515: Miquel Angel Juan, de València.¹⁴⁰

1542: Cosme de Viciano i Rafael Martín de Viciano, nebots del noble Martín de Viciano, governador de la Plana.¹⁴¹ Antoni Mingot i Salort.¹⁴²

1547: Joan Salelles, d'Oliva.¹⁴³ Manuel Prieto.¹⁴⁴

1552: Joan Aguiló, governador de la Plana.¹⁴⁵

FELIP II

1564: Pere Miquel.¹⁴⁶ Cristòfor Simó d'Artés.¹⁴⁷ Gaspar Agustí d'Artés.¹⁴⁸

¹³¹ A.R.V. *Real* 392, fol. 133 r.

¹³² A.R.V. *Real* 127, fol. 80 r.

¹³³ A.R.V. *Real* 128, fol. 224 v.

¹³⁴ A.C.A. *Consell d'Arrogó. Secretaria de València*. Lligall 864.

¹³⁵ A.R.V. *Real* 311, fol. 202 volt. Comissió a Pere Crespí i Antoni Valeriola perquè l'armen cavaller.

¹³⁶ MADRAMANY: *Opus cit*, pàg. 179, basant-se en la Segona part de la *Cronica de València* de M. de Viciano diu que Ferran el Catòlic estant a Mejorada el 17 de juny de 1504 va donar comissió al comte d'Almenar, don Gaspar de Próxita, perquè armara cavaller a F. Armengol.

¹³⁷ A.R.V. *Real* 312, fol. 140 volt.

¹³⁸ BARÓN DE FINESTRAT: *Nobiliario Alicantino*. Alacant 1982, pàg. 213, diu que el privilegi va ser concedit a Sevilla el 24 de maig de 1511 i va ser armat cavaller personalment pel rei Ferran el Catòlic.

¹³⁹ A.R.V. *Real* 316, fol. 1 r.

¹⁴⁰ A.R.V. *Real* 316, fol. VII

¹⁴¹ A.R.V. *Real*. 324, fol. 215 volt.

¹⁴² BARÓN DE FINESTRAT: *Nobiliario*, pàg. 212, diu que va ser armat cavaller a les Corts de Montsó el 6 d'octubre de 1542.

¹⁴³ A.R.V. *Real*, 331, fol. 14 v. Fill de Joan Salelles, doctor en medicina.

A *Real* 350, fol. 148 r. de l'any. 1566, la confirmació d'aquest privilegi militar.

¹⁴⁴ A.R.V. *Real* 370. fol. 117 v. Títol confirmat al seu nét, del mateix nom, el 1600.

¹⁴⁵ A.C.A. *Consell d'Arrogó*. Lligall 864. Privilegi de cavalleria concedit pel príncep d'Astúries.

¹⁴⁶ A.R.V. *Real* 360, fol. 11 v.

¹⁴⁷ A.R.V. *Real* 350, fol. 1 r.

¹⁴⁸ A.R.V. *Real* 350, fol. 3 v.

Gaspar Hilari d'Artés.¹⁴⁹ Lluís Masquefa, d'Oriola.¹⁵⁰ Andreu Manresa.¹⁵¹ Joan Vallés, de la Mata.¹⁵² Esteve Fenollet.¹⁵³ Joan Baptiste Beneyto.¹⁵⁴ Francesc Sanç, de Xàtiva.¹⁵⁵ Gaspar Geroni Cruïlles.¹⁵⁶

1570: Joan Sentís, regent del Consell d'Aragó.¹⁵⁷

1585: Lluís Gómez Daroca, d'Oriola.¹⁵⁸ Pere Carbonell, d'Oriola.¹⁵⁹ Dr. Francesc Arcas, advocat fiscal i patrimonial en la Governació d'Oriola.¹⁶⁰ Melcior Figuerola.¹⁶¹

1586: Jeroni Pasqual, regent de la Cancelleria de València.¹⁶² Roc Ceverio.¹⁶³ Dr. Diego Garavito, de la Reial Audiència de València.¹⁶⁴ Dr. Diego Covarrubias.¹⁶⁵ Felip Joan Monterde.¹⁶⁶ Dr. Esteve Vives, advocat fiscal.¹⁶⁷ Onofre Barber, d'Ontinyent.¹⁶⁸ Dr. Tomàs Cerdan de Tallada, de la Reial Audiència de València.¹⁶⁹ Dr. Guillem Ramon Guerau, de la Reial Audiència de València.¹⁷⁰

1589: Eximén Pérex Roís de Lihori.¹⁷¹ Lluís Gàmir Iñigo.¹⁷² Baltasar Comprat.¹⁷³ Baltasar Sapena, Jaume Sapena i Joan Aleix Sapena.¹⁷⁴

¹⁴⁹ A.R.V. *Real* 350, fol. 5 v.

¹⁵⁰ A.R.V. *Real* 350, fol. 6.

¹⁵¹ A.R.V. *Real* 350, fol. 7 v.

¹⁵² A.R.V. *Real* 350, fol. 8 v.

¹⁵³ A.R.V. *Real* 350, fol. 21 r.

¹⁵⁴ A.R.V. *Real* 350, fol. 22 r.

¹⁵⁵ A.R.V. *Real* 350, fol. 25 r.

¹⁵⁶ A.R.V. *Real* 350, fol. 39.

¹⁵⁷ A.R.V. *Real* 350, fol. 75.

¹⁵⁸ A.R.V. *Real* 362, fol. 48 v.

¹⁵⁹ A.R.V. *Real* 357, fol. 262.

¹⁶⁰ A.R.V. *Real* 357, fol. 264, corresponent a l'any 1585 el privilegi, mentre que a *Real* 362, fol. 14 v. corresponent a l'any 1587 està la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller.

¹⁶¹ A.R.V. *Real* 359, fol. 99.

¹⁶² A.R.V. *Real* 360, al fol. 7 v. la comissió perquè el virrei l'arme cavaller. Al fol. 219 v. el privilegi militar.

¹⁶³ A.R.V. *Real* 360, al fol. 13 v. la comissió al comte d'Aytona, perquè l'arme cavaller i al fol. 81 v. el privilegi militar.

¹⁶⁴ A.R.V. *Real* 360, al fol. 20 r. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller, al fol. 110 r. una còpia del privilegi militar.

¹⁶⁵ A.R.V. *Real* 360, al fol. 30 r. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller i a *Real* 361, fol. 30 v. la còpia del privilegi militar.

¹⁶⁶ A.R.V. *Real* 360, al fol. 21 r. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller i al fol 53 r. una còpia del privilegi militar.

¹⁶⁷ A.R.V. *Real* 360, fol. 79 v. A *Real* 359, fol. 256 r. el privilegi militar.

¹⁶⁸ A.R.V. *Real* 360, al fol. 99 r. la comissió al marquès d'Aytona perquè l'arme cavaller. A *Real* 362, fol. 146 v. el text del privilegi.

¹⁶⁹ A.R.V. *Real* 360, al fol. 138 r la comissió al virrei perquè l'arme cavaller. El text del privilegi a *Real* 362. 38 v.

¹⁷⁰ A.R.V. *Real* 361, al fol. 100 v. el text del privilegi militar. A *Real* 359, fol. 188 v. la comissió al virrei perquè l'arme cavaller.

¹⁷¹ A.R.V. *Real* 361, al fol. 272 v. la comissió al marquès d'Aytona perquè l'arme cavaller. El text del privilegi militar està a *Real* 363, fol. 12 v. El 1595 se li concedí títol de noblesa.

¹⁷² A.R.V. *Real* 361, fol. 273 v. Lluís Gàmir era el lloctinent del President de Terol.

¹⁷³ A.R.V. *Real* 363, fol. 17 v.

¹⁷⁴ A.R.V. *Real* 363, al fol. 59. la comissió al virrei de València perquè els arme cavallers als tres. Al fol. 93 v. el text del privilegi militar a Baltasar Sapena. A *Real* 364, fol. 30 el text del privilegi a Jaume Sapena.

1591: Jaume Despuig, d'Oriola.¹⁷⁵

1592: Joan Valero, batle de Xèrica.¹⁷⁶ Mateu Ros, Bernat Ros i el Dr. Joan Ros, germans.¹⁷⁷ Jeroni Mena.¹⁷⁸ Dr. Francesc de Granada, de la Sala Criminal de la Reial Audiència de València.¹⁷⁹

1593: Miquel Julian.¹⁸⁰ Joan Onofre Assio.¹⁸¹ Pere Lluís Salvador.¹⁸² Joan Brizuela, receptor de la Batlia general de València.¹⁸³

1594: Escipió Roca.¹⁸⁴ Dr. Jeroni Navarro.¹⁸⁵ Lluís Mena, d'Elx.¹⁸⁶ Nicolau de Mena.¹⁸⁷

1595: Dionís Gàmir.¹⁸⁸

1596: Marc Antoni Sisternes, advocat patrimonial.¹⁸⁹ 1598: Marc Antoni Muceffi, de València.¹⁹⁰

FELIP III

1599: Francesc Pau Alreus.¹⁹¹ Lluís Esparça, de Xàtiva.¹⁹² Jaume Margarit, de València.¹⁹³ Jeroni Núñez, regent de la Reial Cancelleria.¹⁹⁴ Vicent Pau Pellicer,

¹⁷⁵ A.R.V. *Real* 363, fol. 142.

¹⁷⁶ A.R.V. *Real* 363, al fol. 211 la comissió al virrei perquè l'arme cavaller i al fol. 216 r. el text del privilegi militar.

¹⁷⁷ A.R.V. *Real* 363, al fol. 225 r. la comissió al virrei perquè els arme cavallers. A *Real* 364, fol. 285 el privilegi militar a Mateu Ros, de Castelló, i al fol. 289 r. el privilegi a Joan Ros.

¹⁷⁸ A.R.V. *Real* 363, al fol. 232 el privilegi militar. A *Real* 364, fol. 289 v. la comissió al virrei perquè l'arme cavaller.

¹⁷⁹ A.R.V. *Real* 364, al fol. 302 volt. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller. Al fol. 319 r. el privilegi.

¹⁸⁰ A.R.V. *Real* 365, fol. 28 v.

¹⁸¹ A.R.V. *Real* 364, al fol. 153 la comissió al virrei perquè l'arme cavaller. Al fol. 295 v. el text del privilegi militar.

¹⁸² A.R.V. *Real* 364, al fol. 323 la comissió al virrei perquè l'arme cavaller. Aquest era el senyor d'Antella.

¹⁸³ A.R.V. *Real* 364, al fol. 327 v. la comissió al virrei perquè l'arme cavaller. L'any següent se li atorgà un títol de noblesa.

¹⁸⁴ A.R.V. *Real* 365, fol. 87 r.

¹⁸⁵ De la Sala Criminal de la Reial Audiència de València. A.R.V. *Real* 365, fol. 123 v.

¹⁸⁶ A.R.V. *Real*, 366, fol. 92 r.

¹⁸⁷ A.R.V. *Real* 365, fol. 132 r.

¹⁸⁸ A.R.V. *Real* 366, al fol. 254 v. està la còpia del privilegi militar i a *Real* 367, fol. 188 v. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller.

¹⁸⁹ A.R.V. *Real* 369, al fol. 12 v. està la comissió al marquès de Dénia perquè l'arme cavaller, al fol. 44 v. la còpia del privilegi.

¹⁹⁰ A.R.V. *Real* 372 fol. 6 la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller i la còpia del privilegi al fol. 23 v.

¹⁹¹ A.R.V. *Real* 372, al fol. 81 està la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller i al fol.141 v. la còpia del privilegi. Era el protonotari de la Reial Audiència de València.

¹⁹² *Ibidem*. fol. 82.

¹⁹³ *Ibidem*. fol. 103 v.

¹⁹⁴ A.R.V. *Real* 372, al fol. 144 el privilegi militar. A *Real* 373, fol. 49 v. la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller.

de la R. Audiència de València.¹⁹⁵ Dr. Vicent Sanjuan Aguirre,¹⁹⁶ de la R. Audiència de València.

1600: Dr. Josep Pérez Banyatos, de la R. Audiència de València.¹⁹⁷ Baltasar Portadora¹⁹⁸. Dr. Jaume Margarit, de València.¹⁹⁹ Lluís Esparça, de Xàtiva.²⁰⁰

1601: Jaume Beltran, receptor de la batlia general de València.²⁰¹

1604: Jaume Bou, d'Oriola.²⁰² Gaspar Juan, de València.²⁰³ Dr. Pere Gerard de Sola, de la Reial Audiència de València.²⁰⁴ Dr. Joan Baptista Guardiola, de València.²⁰⁵ Dr. Joan Burgos, assessor del governador de València.²⁰⁶ Francesc Joan Rey, Dr. en medicina.²⁰⁷ Dr. Miquel Mayor, de la Reial Audiència de València.²⁰⁸ Jaume Pasqual d'Alfons, d'Alacant.²⁰⁹ Dr. Alfons Pasqual d'Alfons.²¹⁰ Joan Baptista Albinyana, de Xàtiva.²¹¹ Martí Berenguer, d'Alacant.²¹² Jeroni Tagell.²¹³ Melcior Valcanera.²¹⁴ Francesc Joan Martí de Ventimilla.²¹⁵ Dr. Gaspar Tàrrega, de València.²¹⁶ Joan Baptista Aracil, de Xixona.²¹⁷ Lluís Pérez, de Xàtiva.²¹⁸ Dr. Pere Miquel.²¹⁹ Llorenç Colon.²²⁰ Francesc Jeroni Juan.²²¹ Dr. Andreu Roig, de València.²²² Julià Gil Polo, lloctinent del Mestre Racional del Regne de Valèn-

¹⁹⁵ A.R.V. *Real* 373, al fol. 47 v. la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller. Al fol. 132 r. el privilegi militar.

¹⁹⁶ A.R.V. *Real* 373, al fol. 115 v. la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller. Al fol. 152 r. el privilegi militar.

¹⁹⁷ A.R.V. *Real* 372, al fol. 148 r. el privilegi militar. A *Real* 373 fol. 48 v. la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller. El 1604 obtindrà un títol de noblesa.

¹⁹⁸ A.R.V. *Real* 372, al fol. 174 v. la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller. El privilegi militar a *Real* 374, fol. 154 v.

¹⁹⁹ A.R.V. *Real* 373, fol. 135 v.

²⁰⁰ A.R.V. *Real* 373, fol. 138 r.

²⁰¹ A.R.V. *Real* 374, al fol. 132 r. el privilegi militar. A *Real* 375, fol. 9 r. la comissió al comte de Benavente perquè l'arme cavaller.

²⁰² A.R.V. *Real* 376, fol. 93 r.

²⁰³ A.R.V. *Real* 376, fol. 96 r.

²⁰⁴ A.R.V. *Real* 376, fol. 119 r.

²⁰⁵ A.R.V. *Real* 376, fol. 147 v. El privilegi militar a ARV. *Real* 377, fol. 219 r.

²⁰⁶ A.R.V. *Real* 376, fol. 167 r.

²⁰⁷ A.R.V. *Real* 376, fol. 176 r.

²⁰⁸ A.R.V. *Real* 376, fol. 176 r.

²⁰⁹ A.R.V. *Real* 376, fol. 184 v.

²¹⁰ A.R.V. *Real* 376, fol. 188 r.

²¹¹ A.R.V. *Real* 376, fol. 194 v.

²¹² A.R.V. *Real* 376, fol. 198 r. Comissió al marquès de Villamizar, virrei de València perquè l'arme cavaller. El privilegi a ARV. *Real* 378, fol. 98 r.

²¹³ A.R.V. *Real* 376, fol. 199 r.

²¹⁴ A.R.V. *Real* 376, fol. 205 r.

²¹⁵ A.R.V. *Real* 377, fol. 127 r.

²¹⁶ A.R.V. *Real* 377, fol. 144 r.

²¹⁷ A.R.V. *Real* 377, fol. 183 v.

²¹⁸ A.R.V. *Real* 377, fol. 204 v.

²¹⁹ A.R.V. *Real* 378, fol. 49 r. El 1564 n'hi ha un altre del mateix nom i cognom.

²²⁰ A.R.V. *Real* 378, fol. 52 v. El mateix any obté un títol de noblesa.

²²¹ A.R.V. *Real* 1604, fol. 57 r.

²²² A.R.V. *Real* 378, fol. 62.

cia.²²³ Dr. Jeroni Valleriola.²²⁴ Pere Gerard Sola, de la Reial Audiència de València.²²⁵ Marc Antoni Pardo, de Xàtiva.²²⁶
 1605: Dr. Joaquim Ral, de la R. Audiència de València.²²⁷ Bertomeu Capdevila i Fenollar.²²⁸ Eximén Pérez Joan, de València.²²⁹
 1606: Baltasar Ripoll, de València.²³⁰ Antoni Borràs, batle del Maestrat de Montesa.²³¹
 1607: Pere Nogueroles, d'Alacant.²³² Honorat Nogueroles, d'Alacant.²³³ Joan Baptista Bernabeu, batle de Xixona.²³⁴ Gaspar Salvador, de València.²³⁵ Melcior Valenciano de Mendoza, de València.²³⁶ Juli Scorcia.²³⁷
 1608: Vicent Jeroni Vives i Oliver.²³⁸
 1609: Ferran Balda, correu major del regne de València.²³⁹
 1612: Dr. Lluís Ocaña, Assessor de la batlia de la governació d'Oriola.²⁴⁰ Joan Baptista Bergadà.²⁴¹ Gaspar Roig, de València.²⁴² Pere Vayllo de Llanos, d'Elx.²⁴³
 1613: Capità Pere Giner, Sergent Major del Terç de Nàpols.²⁴⁴ Gaspar Adell.²⁴⁵

²²³ A.R.V. *Real* 378, fol. 70 v.

²²⁴ A.R.V. *Real* 378, fol. 75 r. El mateix obté també un títol de noblesa, al fol. 88 r.

²²⁵ A.R.V. *Real* 378, fol. 79 r.

²²⁶ A.R.V. *Real* 378, fol. 124 v.

²²⁷ A.R.V. *Real* 377, fol. 217.

²²⁸ A.R.V. *Real* 377, fol. 235 r.

²²⁹ A.R.V. *Real* 377, fol. 1 r.

²³⁰ A.R.V. *Real* 379, al fol. 42 r. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. Al fol. 61 r. el privilegi militar. En 1621 obté un títol de noblesa.

²³¹ A.R.V. *Real* 379, fol. 70 v.

²³² A.R.V. *Real* 380, al fol. 45 r. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. Al fol. 66 r. el privilegi militar.

²³³ A.R.V. *Real* 380, al fol. 46 v. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. A ARV. *Real* 379, fol. 134 r. el privilegi militar.

²³⁴ A.R.V. *Real* 380, al fol. 53 r. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. Al fol. 147 v. el privilegi militar.

²³⁵ A.R.V. *Real* 379 al fol. 89 v. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. Al fol. 106 v. el privilegi militar.

²³⁶ A.R.V. *Real* 379, fol. 122 v.

²³⁷ ARV. *Real* 379, fol. 195 v. El mateix any obté un títol de noblesa.

²³⁸ A.R.V. *Real* 379, al fol. 191 r. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. Al fol. 209 r. el privilegi militar.

²³⁹ A.R.V. *Real* 380, fol. 229 v.

²⁴⁰ A.R.V. *Real* 381, al fol. 145 v. la comissió a don Juan Ferrer, governador d'Oriola perquè l'arme cavaller. A A.R.V. *Real* 382, fol. 175 r. el privilegi militar.

²⁴¹ A.R.V. *Real* 381, al fol. 173 v. el privilegi militar. Al fol. 178 r. el títol de noblesa.

²⁴² A.R.V. *Real* 382, al fol. 150 v. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. Al fol. 158 v. el privilegi militar.

²⁴³ A.R.V. *Real* 382, al fol. 209 r. el privilegi militar.

²⁴⁴ A.R.V. *Real* 381, al fol. 30 v. el privilegi militar. A A.R.V. *Real* 382, fol. 36 v. la comissió al duc de Gandia, perquè l'arme cavaller el 1610 al regne de Nàpols. El 1608 se li havia concedit un títol de noblesa.

²⁴⁵ A.R.V. *Real* 381, al fol. 221 r. el privilegi militar. Al fol. 224r. el títol de noblesa. A A.R.V. *Real* 382, fol. 254 v. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller.

1614: Pere Caspe.²⁴⁶ Pere Lluís Garcia d'Ursinos.²⁴⁷ Pere Miralles.²⁴⁸ Joan Baptista Rovira, de Xixona.²⁴⁹

1615: Miquel Falcó de Velaochaga.²⁵⁰ Marc Antoni Alzamora, de València.²⁵¹

1616: Francesc Bayarri, de València.²⁵² Joan Baptista Just.²⁵³

1618: Joan Molla, d'Elx.²⁵⁴ Dr. Francesc Jeroni Pérez, advocat fiscal i patrimonial de la Governació d'Oriola.²⁵⁵ Lluís Arbuixech, d'Ontinyent.²⁵⁶ Francesc Jeroni Mascarell.²⁵⁷ Lluís Ardança, d'Alacant.²⁵⁸ Dr. Francesc Lluís Arinyo, de la Sala Civil de la Reial Audiència de València.²⁵⁹ Joan Valero Daça.²⁶⁰ Capità Baltasar Amat, d'Alacant.²⁶¹

1619: Melcior Miquel, d'Alacant.²⁶² Francesc Joan Daça, òlim Basagartegui, de València.²⁶³ Pere de Torres, de València.²⁶⁴ Jeroni Sanç, escrivà de manament.²⁶⁵ Gaspar Teixedor, de Xàtiva.²⁶⁶

1620: Dr. Miquel Joan Gàmir, assessor del portaveu del governador d'allà del Xúquer, germà del capità Lleonard Gàmir.²⁶⁷ Rafael Darder, de Valèn-

²⁴⁶ A.R.V. *Real* 381, al fol. 305 r. la comissió perquè l'armen cavaller. a A.R.V. *Real* 385, fol. 60 r. el privilegi militar.

²⁴⁷ A.R.V. *Real* 383 fol. 19 v. també se li atorga un títol de noblesa, al fol 16 v.

²⁴⁸ A.R.V. *Real* 383, al fol. 44 r. la comissió al vice-canceller del Consell d'Aragó perquè l'arme cavaller. Al fol. 71 r. el privilegi militar.

²⁴⁹ A.R.V. *Real* 383, fol. 114 v.

²⁵⁰ A.R.V. *Real* 383, al fol. 211 r. la comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al fol. 114 v. El 1615 se li va concedir un títol de noblesa.

²⁵¹ A.R.V. *Real* 383, fol. 198 v. La comissió al marquès de Caracena perquè l'arme cavaller a ARV. *Real* 385, fol. 83 v.

²⁵² A.R.V. *Real* 385, al fol. 99 v. la comissió al duc de Feria perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al fol. 132 v.

²⁵³ A.R.V. *Real* 385, fol. 209 r. és un capità, natural de Villahermosa.

²⁵⁴ A.R.V. *Real* 380, fol. 388, fol. 100 r. A A.R.V. *Real* 385, fol. 286 r. la comissió al duc de Feria perquè l'arme cavaller. També obtingué un títol de noblesa.

²⁵⁵ A.R.V. *Real* 388, fol. 126 r.

²⁵⁶ A.R.V. *Real* 388, fol. 135 v. a continuació se li atorga un títol de noblesa.

²⁵⁷ A.R.V. *Real* 388, fol. 159 v. En A.R.V. *Real* 389, fol. 19 r. la comissió a don Jaume Ferrer, regent de lloctinent i capità general perquè l'arme cavaller.

²⁵⁸ A.R.V. *Real* 388, fol. 165 r. En A.R.V. *Real* 385, fol. 339 r. la comissió al governador d'allà Xixona perquè l'arme cavaller en 1618.

²⁵⁹ A.R.V. *Real* 388, fol. 218 v. En A.R.V. *Real* 389 fol. 54 v. la comissió a don Jaume Ferrer perquè l'arme cavaller.

²⁶⁰ A.R.V. *Real* 388, fol. 230.

²⁶¹ A.R.V. *Real* 385. al fol. 254 v. el privilegi militar.

²⁶² A.R.V. *Real* 388, fol. 232 v. En A.R.V. *Real* 389, fol. 133 r. el privilegi militar.

²⁶³ A.R.V. *Real* 388, fol. 244 r.

²⁶⁴ A.R.V. *Real* 389 al fol. 85 r. la comissió perquè l'armen cavaller. Al fol. 106 r. el privilegi militar. També obtingué un títol de noblesa.

²⁶⁵ A.R.V. *Real* 389, al fol. 137 r. la comissió al marquès de Tavera perquè l'arme cavaller.

²⁶⁶ A.R.V. *Real* 390, al fol. 33 v. el privilegi militar. Al fol. 37 v. un títol de noblesa.

²⁶⁷ A.R.V. *Real* 388, fol. 299 r. en A.R.V. *Real* 390, fol. 151 r. el privilegi militar.

cia.²⁶⁸ Josep Rico, d'Onil.²⁶⁹ Jaume Talagero, d'Alacant.²⁷⁰ Arcadi Buendia.²⁷¹ Dr. Jaume Joaquim Vallés, de la R. Audiència de València.²⁷²

1621: Jaume Talagero, d'Alacant.²⁷³ Pere Joan Rejalde, de la Reial Audiència de València.²⁷⁴

FELIP IV

El regnat de Felip IV encara sofrí les conseqüències de l'expulsió dels moriscos, que havia mermat nombrosos senyorius, de manera que el poder econòmic dels senyors, amb molt, estava en procés de recomposició; després vindrien les peticions de la corona per sufragar la política d'Olivares. Les dificultats econòmiques del regnat de Felip IV afectaren directament els nobles. Algunes grans famílies passaren per greus moments, aquest era el cas del duc de Villahermosa, que el 1621 rebia del rei una pensió de quatre mil lliures i el 1646 es convertien en tres mil ducats «por falta de hacienda que en se halla el duque de Villahermosa, de mis Consejos de Estado y Guerra».²⁷⁵

Felip IV, en proporcions mai conegudes, se serveix de la concessió de títols per recompondre la seua malparada hisenda, d'aquest regnat daten els impostos de lanza i la media anata que gravaven la creació i transmissió de títols.

Felip III de Castella i II de València concedí almenys seixanta-un títols de noblesa i vuitanta-quatre privilegis de cavalleria. Durant el regnat del seu fill Felip IV de Castella i III de València, com podem veure en la relació adjunta, es van concedir cent quaranta-set títols de noblesa i dèset títols nobiliaris dels dits «del Reino». En el mateix període es concediren dos-cents vint-i-sis privilegis de cavalleria. A la corona de Castella, durant la mateixa època, es concediren 102 «hidalgüas», d'aquestes 28 en l'any 1630.²⁷⁶ Dels títols de noblesa concedits per Felip IV, com a mínim cinquanta havien rebut el privilegi de cavalleria poc abans o al mateix temps que el de noblesa.

El 1624, el mateix Felip III de València i IV de Castella era conscient dels excessos comesos en la concessió de títols:

²⁶⁸ A.R.V. *Real* 389, al fol. 238 v. la comissió al marquès de Tavera perquè l'armen cavaller. En A.R.V. *Real* 390, fol. 233 v. el privilegi militar.

²⁶⁹ A.R.V. *Real* 390, al fol. 131 r. la comissió al marquès de Tavera perquè l'arme cavaller. En A.R.V. *Real* 127, fil. 1 r. el privilegi militar.

²⁷⁰ A.R.V. *Real* 390, al fol. 132 r. la comissió a don Joan Ferrer perquè l'arme cavaller.

²⁷¹ Era el nebot i l'hereu del regent Felip de Tallada. A.R.V. *Real* 127 fol. 5 r. comissió al marquès de Tavera perquè l'arme cavaller. El privilegi militar a A.R.V. *Real* 128, fol. 50 r.

²⁷² A.R.V. *Real* 127, fol. 79 v.

²⁷³ A.C.A. *Consell d'Aragó*. Llibre 129, al fol. 6 r. el privilegi militar.

²⁷⁴ A.C.A. *Consell d'Aragó*. Llibre 129, al fol. 53 r. la comissió al marquès de Tavera perquè l'arme cavaller. Al fol. 117 r. el privilegi militar. Al llibre 127, fol. 80 r. el títol de noblesa.

²⁷⁵ DOMÍNGUEZ ORTÍZ, *Opus cit.*, pàg. 93.

²⁷⁶ DOMÍNGUEZ ORTÍZ, *Opus cit.*, pàg. 44.

«Hazeme representado que de despacharse muchas noblezas y cavalleros en la Corona de Aragón resultan inconvenientes que conviene atajarlos con no darlos sino con particulares causas, como lo solía hacer el Rey mi Señor, mi Abuelo, que haya gloria, y así encargo al Consejo [de Aragón] que esté en esto con particular atención, y no me consulte cosas de esta calidad, si no fuere mandándose lo por decreto».²⁷⁷

Aquests propòsits no arribaren a ser aplicats, puix a les corts de València de 1626 es produeix una fornada de concessions. Més avant, fora de les corts, les necessitats pecuniàries de la monarquia portaren a concedir moltes mercès d'aquest tipus. Els beneficiaris d'aquests privilegis provenien, bàsicament, de tres camps: el militar, per això alguns dels que reben el títol porten davant l'apel·latiu de capità; el de la judicatura, relatiu als professionals del dret que exercien els seus serveis en les magistratures com la baylia, governacions, audiència, etc., tema aquest que ha estat estudiat per T. Canet²⁷⁸ i, finalment, els comerciants o burgesos adinerats que compraven el títol.²⁷⁹

RELACIÓ DE TÍTOLS NOBILIARIS CONCEDITS PER FELIP IV EN EL REGNE DE VALÈNCIA

Felip IV va crear 67 comtes, d'ells 17 eren valencians i 25 marquesos, dels quals tres corresponen al regne de València. L'evolució fou la següent:

²⁷⁷ ACA. Consejo de Aragón. Lligall 869. «Concuerta con el original que queda en mi poder. En Madrid a 2 de marzo 1624». Signat Gerónimo Villanueva. «En el Carpio a 20 de febrero de 1624». «Al Conde de Chinchón».

Les mesures restrictives s'havien pres en la corona de Castella, així hem de referir les disposicions donades, en aquest sentit, per Felip II el 25 d'agost de 1593, completades per altres de 10 de setembre de 1594. Però aquesta legislació limitativa que havia produït les queixes de les Corts es va veure desbordada per la que en sentit contrari, és a dir, en el sentit de facilitar les provances de hidalguia, va promulgar el mateix Felip IV el 1623 coneguda com la Ley de los tres actos positivos.

Al començament del regnat de Felip IV es va pretendre aplicar les mesures d'austeritat que havien caracteritzat el regnat de Felip II. Es va començar amb la rebaixa dels sous d'algun personal palatí. El rei, l'any 1624 donà al duc del Infantado, el seu majordom major, unes ordenances per reduir els emoluments i personal. Paregudes recomanacions es cursaren al comte de Benavente, majordom major de la reina. Domínguez Ortíz considera que aquestes mesures foren més sorolloses que efectives.

²⁷⁸ CANET APARISI, T. (1990): *La Magistratura Valenciana (s. XVI-XVII)*. Valencia, pàg. 242-253.

²⁷⁹ Hi havia moltes maneres d'assolir l'accés a un títol. El més usual consistia en l'adquisició d'un senyoriu territorial que avaluara o justificara la qualitat del seu propietari. La compra pura i simple d'un títol nobiliari es defugia per les connotacions negatives que el fet reportava. Es triava un camí més llarg però de major prestància.

DOMÍNGUEZ ORTÍZ: *Opus cit.*, pàg 72, diu: «Quien tenía dinero para comprar lugares y vasallos, llevar un tren de vida ostentoso y abonar crecidas cantidades a la hacienda, pasaba a ser, de simple caballero, conde o marqués». «La concesión de un título suponía, aparte de las cantidades variables que, podríamos decir, como *quantas*, se exigían al agraciado, el pago de unos derechos fijos de media anata que fueron reglamentados en 1664; un título de conde o marqués pagaba, sin derechos de cancellería y varios, 1500 ducados».

El 1623 don Martín Valerio Franqueza i donya Catalina de la Cerda y Mendoza, la seua dona, canviaven el títol de comte de Villalonga per el de comte de Villafranqueza.²⁸⁰ L'any 1624 don Pedro Exarch de Bellvís rebia el títol de comte de Benavites.²⁸¹

Com a conseqüència de les corts de 1626 els de: comte d'Albalat a favor de Jaume Sorell i Boil; el de comte de la Villanueva a don Joan de Vallterra i Blanes,²⁸² comte d'Alaquàs a Lluís Pardo de la Casta i Cabanilles, el 1627²⁸³ s'extingeix el comtat d'Alaquàs per convertir-se en marquesat de la Casta; títol de marquès d'Almonazir a don Antoni Ximénez de Urrea i Enríquez de Cabrera, Virrei de Sardenya, comte de Patrias, amb retenció del títol de comte.²⁸⁴ En similar context trobem els següents, encara que concedits el 1628: de comte d'Olocau a favor de don Alonso de Vilarragut i Sanz,²⁸⁵ títol de comte de la Granja a don Francesc Rocamora i Maza, senyor de la Granja de Rocamora,²⁸⁶ de comte de Cirat a don Bernart Carroz de Montcada,²⁸⁷ de comte de Sallent a don Francesc Marrades i Soler,²⁸⁸ de comte d'Albatera a don Gaspar de Rocafull i Boil,²⁸⁹ de comte de Gestalgar a don Baltasar de Montpalau i Ferrer, cavaller de Calatrava,²⁹⁰ de comte d'Albalat a don Jaume Sorell i Boil,²⁹¹ de marquès de Benavites amb extinció del comtat de la mateixa denominació concedit el 1624 al propi don Pere Exarch de Bellvís,²⁹² el Comtat de Catarroja atorgat a favor de Lluís Calatayud i Toledo el 12 de gener de 1628, fou convertit en comtat de Villamonte el 3 de juliol de 1630 a favor del seu fill Antoni Calatayud.

Passada la febre de 1626, un Felipe IV més granat moderà la promulgació d'aquesta classe de mercès pel al regne de València i sols concedí uns pocs títols dels que es coneixen com *con corona*, ja que amb ocasió de la guerra de Catalunya que el monarca es prodiga en la concessió de títols i grandeses.²⁹³ En el cas valencià amb ocasió de les corts de 1645 s'atorgaren prou títols de noblesa. Dels primers fou el 1646 el de comte de Peñalba a favor de don Carles Joan de To-

²⁸⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 130, fol. 223 v.

²⁸¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 131, fol. 310. El 1628 desapareix en ser elevat a marquesat.

²⁸² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, fol. 53 r.

²⁸³ El 1627 hi havia 41 *Grandes de España*.

²⁸⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, fol. 101 r.

²⁸⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Libro 167, fol. 227 v.

²⁸⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 216 r.

²⁸⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 230 r. En el *Elenco de Grandezas y títulos nobiliarios españoles* de 1992, pàg. 292 se li diu «Bernardo Vilarig Carroz y Pardo de la Casta».

²⁸⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 240 v. En el *Elenco* se li diu «Francisco Soler de Marrades y Gamir, señor de Sallent, caballero de Santiago».

²⁸⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 243 v.

²⁹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 34 v.

²⁹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, fol. 188 r. El *Elenco* pàg. 44 dóna la data de concessió el 19 de febrer de 1626.

²⁹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 249 r.

²⁹³ DOMÍNGUEZ ORTIZ: *Opus cit*, pàg. 81 afirma que el 1640 s'atorgaren deu grandeses d'Espanya, a canvi de contribuir amb infants a la guerra de Catalunya. Cap correspongué al regne de València.

rres.²⁹⁴ El 1647 el de comte de Faura a favor de Carles Villarrasa.²⁹⁵ 1649: Títol de comte de Parcent a favor de Constantí Cernesio.²⁹⁶ El 1653 el de comte de Sumacàrker a favor de don Ausiàs Crespí de Valldaura.²⁹⁷ 1654: Títol de comte de Cervellón a favor de don Gerard Cervellón, de València,²⁹⁸ senyor d'Orpesa.

TÍTOLS DE NOBLESA CONCEDITS DURANT EL REGNAT DE FELIP IV

1622: Capità Francesc Zaragoza.²⁹⁹ Baltasar Espí, de Xixona.³⁰⁰ Joan Batista Miravet.³⁰¹

1623: Llorenç Çaidia, escrivà de València.³⁰² Dr. Miquel Major, Regent de la Cancelleria de València.³⁰³ Lluís Ocaña, assessor de la Baylia General de València «d'allà Xixona».³⁰⁴ Tomás de la Figuera.³⁰⁵ Francesc Sapena i de Figuerola.³⁰⁶ Lluís Boronat de Guimerà, de València.³⁰⁷

1624: Capità Jeroni de Vallterra, subrogat de Portantveus de Governador, en la ciutat d'Alacant.³⁰⁸ Jofré de Blanes, Lloctinent General de l'Orde de Malta.³⁰⁹

1625: Vicent Ros, de València.³¹⁰

1626: Gaspar Tárrega, de la Reial Audiència de València.³¹¹ Julià Gil Polo, lloctinent del Mestre Racional.³¹² Melcior Miquel, de València.³¹³ Capità Francesc Pasqual.³¹⁴ Sebastià Adell.³¹⁵

²⁹⁴ El *Elenco* pàg. 633 diu que aquest títol fou concedit a Francesc de Joan i de las Torres, noble valencià i rehabilitat el 1970 per don Enrique Valenzuela, per la qual cosa en l'actualitat és comte de Peñalba i Valenzuela.

²⁹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 166 r.

²⁹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 248 r.

²⁹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 165, fol. 103 r.

²⁹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 56 r.

²⁹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 129, fol. 179 v.

³⁰⁰ Prèviament se li havia concedit un privilegi militar. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 129, fol. 208 r.

³⁰¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 127, fol. 112 v.

³⁰² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 127, fol. 298 v.

³⁰³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 130, fol. 131 r.

³⁰⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 130, fol. 243 r.

³⁰⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 131, fol. 1 r. Prèviament el 1612 va obtenir un privilegi de cavalleria.

³⁰⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 131, fol. 12 v. Prèviament havia obtingut un privilegi militar.

³⁰⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 131, fol. 51 v.

³⁰⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 132, fol. 89 r.

³⁰⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 132, fol. 175r.

³¹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 134, fol. 135 v.

³¹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, fol. 19 r.

³¹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 158 v.

³¹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 162 v.

³¹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 167 v.

³¹⁵ El 1613 se li concedia privilegi militar. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 109 r. En el fol. 122 altra còpia del mateix títol.

1627: Francesc March, de València.³¹⁶ Miquel Cristòfor Moles, natural de Adzaneta.³¹⁷ Antoni Mingot, de Alicante.³¹⁸ Josep Mingot.³¹⁹ Capità Andreu de Villacampa.³²⁰ Antoni Borràs, Bayle General del Maestrat Vell de Montesa.³²¹ Melcior Sebastià d'Arroyta.³²²

1628: Jeronim Montaner.³²³ Dr. Gabriel Sancho, Oidor de la R. Audiència.³²⁴ Pere Ramiro de Espejo, de València.³²⁵ Joan Batiste Rovira.³²⁶ Dr. Lluís Joan Mingot.³²⁷ Mateu Miralles.³²⁸ Gregori Ximénez.³²⁹ Gaspar Salvador.³³⁰ Antoni Joan Anguerat.³³¹ Baltasar Jaume Portadora.³³² Severi Calahorra.³³³

1629: Pere Miralles.³³⁴ Baltasar de Ribera.³³⁵ Andreu Soler de Cornellà.³³⁶ Isidor, Tomé, Joan i Pere Baillo de Llanos.³³⁷ Francesc Joan de Santafé.³³⁸

1630: Bartolome Juduci i d'Anchorte.³³⁹ Jaume Ortiz, d'Elx.³⁴⁰ Salvador Perpinyà, d'Elx.³⁴¹ Dr. Cristofor Cardona, de la Reial Audiència de València.³⁴² Maties Ortiz de Rodrigo.³⁴³ Gaspar Roig.³⁴⁴ Pere Ruiz.³⁴⁵

³¹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, fol. 114 r.

³¹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Libro 135, fol. 253 r. prèviament va esser armat cavaller.

³¹⁸ EL BARÓN DE FINESTRAT en su *Nobiliario alicantino* pàg. 214 fa referència a aquest privilegi. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, fol. 241 r.

³¹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, fol. 264 v. Fill d'Antoni Josep Mingot el X del Baró de Finestrat pàg. 213

³²⁰ A fur València i al de Catalunya, no el pot gojar en Aragó. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 92 v.

³²¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 111 v. En el fol. 122 r. apareix una còpia del mateix títol.

³²² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 16 r.

³²³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 171 r.

³²⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, fol. 213 r.

³²⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 132 v.

³²⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 184 v.

³²⁷ Fill d'Antoni Josep Mingot, de la ciutat d'Alacant. Veure el *Nobiliario alicantino* del BARÓN DE FINESTRAT. Alicante 1983, pàg. 212. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 210 r.

³²⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 223 v.

³²⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 225 v.

³³⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 43r. Prèviament, el 1627, va ser armat cavaller.

³³¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 80 v.

³³² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 8 v.

³³³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 8 v.

³³⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 200 v. Prèviament aconseguí el privilegi militar.

³³⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 245 r.

³³⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 263 v.

³³⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 53 v.

³³⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 190 r. Prèviament se li havia concedit privilegi de cavalleria. Ambdós sense vot en corts. Aquesta limitació fou alçada el 1638 a favor de Josep Santafé: llibre 150, fol. 62-68v.

³³⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 105 r. En el llibre 140, fol. 103 v. la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller.

³⁴⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 211 r.

³⁴¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 231 v. el títol de noblesa, prèviament, en el fol. 224 el privilegi militar.

³⁴² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, fol. 89 r. El 1628 se li havia concedit privilegi de cavaller.

³⁴³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, fol. 120 r.

³⁴⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, fol. 204 v.

³⁴⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, fol. 236 r. Anteriorment se li havia atorgat privilegi de cavaller.

- 1631: Batiste Vallés.³⁴⁶ Lluís Soler, de Xàtiva.³⁴⁷
 1632: Joan Batiste Olginat de Medicis, de València.³⁴⁸ Pere Vicent Colomer, d'Ontinyent.³⁴⁹ Pere Gregori González, veí del Grau de València.³⁵⁰ Jaume Valenciano de Mendiolaza.³⁵¹ Jacint Zaragoza Puig de Pasqües.³⁵²
 1633: Gabriel Sanz, de Peníscola.³⁵³ Lluís Joan Tallada.³⁵⁴
 Dr. Vicent Pau Pellicer.³⁵⁵ Marco Antoni Albero Despuig, de València.³⁵⁶
 Dr. Onofre Bartolomé Guinart, de València.³⁵⁷
 1634: Jeroni Mariner.³⁵⁸ Francesc Pau Alreus, de València.³⁵⁹ Francesc Casassús de la Forçada.³⁶⁰ Pere General, de València.³⁶¹ Gabriel Puigmoltó, d'Alcoi.³⁶² Vicent Giner, de València.³⁶³ Agustí de Villacampa.³⁶⁴ Dr. Miquel Joan Gamir.³⁶⁵ Rafel Alconchel.³⁶⁶
 1635: Francesc Cernesio, natural de Milà, veí de València.³⁶⁷
 1636: Isidor Miralles, de València.³⁶⁸
 1638: Cosme Feliu de Montull.³⁶⁹ Mateu Roda, de València.³⁷⁰
 1639: Francesc de Reus, de València.³⁷¹ Pere Coll, natural del principat de

³⁴⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, fol. 25. Prèviament se li havia concedit privilegi militar.

³⁴⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, fol. 29 r. Prèviament se li havia concedit privilegi militar.

³⁴⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 41 r. El 1628 se li concedí privilegi de cavalleria.

³⁴⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, fol. 135 v. Prèviament havia obtingut privilegi de cavalleria: Llibre 143 fol. 52 r.

³⁵⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 46 r. Prèviament havia obtingut privilegi de cavalleria.

³⁵¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 54 r.

³⁵² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, fol. 113 r. Prèviament obtingué privilegi militar.

³⁵³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 110 v. El 1627 obtingué privilegi militar B. Sanz.

³⁵⁴ Senyor de Manuel, Rosseta i Rafalet. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 217 r.

³⁵⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 222 v. A son pare, del mateix nom, li fou atorgat privilegi militar el 1599.

³⁵⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 248 r. El 1628 es va atorgar privilegi de cavalleria a un altre del mateix llinatge.

³⁵⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 127 r.

³⁵⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 144 r. Prèviament havia obtingut privilegi militar.

³⁵⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 215 v.

³⁶⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 28 r., Prèviament havia aconseguit privilegi militar, fol. 185 v.

³⁶¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 121 r.

³⁶² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 194 v. També se li donava privilegi militar, fol. 197 v.

³⁶³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 128 r. Prèviament obtingué privilegi militar «*sin perjuicio de la milicia que dice tener*» fol. 122 r.

³⁶⁴ Títol de noblesa a ús i fur tan solament de València. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 160 v.

³⁶⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 176 r.

³⁶⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 224 r. Prèviament se li havia concedit privilegi de cavalleria.

³⁶⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 147, fol. 241 v.

³⁶⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 148, fol. 51 r. També se li concedí privilegi militar, fol. 46 v.

³⁶⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 150, fol. 3 r. Prèviament se li concedí privilegi militar.

³⁷⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 150, fol. 139 r. Prèviament se li havi atorgat privilegi militar, fol. 134 v.

³⁷¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 150, fol. 197 r.

Catalunya.³⁷² Pere Castelló, senyor de Benifallim.³⁷³ Frederic Portadora, assessor de la Governació de Xàtiva.³⁷⁴ Tomás Real, de València.³⁷⁵ Melcior Ortiz, de València.³⁷⁶

1640: Jaume Roca, de València.³⁷⁷ Joan Bas, de València.³⁷⁸ Joan Batiste Roig, de València.³⁷⁹

1641: Joan Avellá, de València.³⁸⁰

1642: Tomás Grau, de València.³⁸¹ Rafel Darder, de València.³⁸²

1644: Miquel Bañuls i Pasqual, de Xàbia.³⁸³ Josep Torres, d'Alzira.³⁸⁴ Baltasar Pastor de Monsonís, de València.³⁸⁵ Miquel Giner, de València.³⁸⁶ Josep Pujades, de Gandia.³⁸⁷

1645: Francesc Joan Zaragoza Puig de Pasqües, de València.³⁸⁸ Didac Estaña, de València.³⁸⁹ Jeroni Folch, d'Alzira.³⁹⁰ Dr. Francesc Bono, de la Reial Audiència de València.³⁹¹ Antoni Clara, de València.³⁹² Francesc Roca.³⁹³ Gaspar Miró, de Horcajo.³⁹⁴

1646: Joan Batiste Trilles, de València.³⁹⁵ Josep Balaguer, de València.³⁹⁶

³⁷² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 53 r. Prèviament se li atorgà privilegi militar, fol. 56 v.

³⁷³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 85 v.

³⁷⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 107 v.

³⁷⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 114 v. Prèviament se li havia atorgat privilegi militar, fol. 110 v.

³⁷⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 28 r.

³⁷⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 121 v. També se li concedí privilegi militar, llibre 152, fol. 21 r.

³⁷⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 166 r. Prèviament se li havia concedit privilegi de cavalleria, al llibre 151 fol. 132 v.

³⁷⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 193 v. Prèviament se li havia atorgat privilegi militar, fol. 189 v.

³⁸⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 331 v.

³⁸¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 153, fol. 309 r.

³⁸² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 310 v. per haver-se perdut l'anterior.

³⁸³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 138 r., prèviament se li havia concedit privilegi militar.

³⁸⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 152 r. Prèviament havia obtingut privilegi de cavalleria: fol. 81 r.

³⁸⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 1 r. El privilegi de cavalleria al llibre 156 fol. 82 r.

³⁸⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 57 r.

³⁸⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 41 v. prèviament obtingué privilegi de cavalleria.

³⁸⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 115 v. prèviament se li havia concedit privilegi militar, fol. 109 v.

³⁸⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 129 v.

³⁹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 194 v. Prèviament obtingué privilegi militar llibre 156 fol. 169 v.

³⁹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 197 r. El 1643 havia obtingut privilegi de cavalleria.

³⁹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 110 v. Prèviament don Basili Castellví i Ponce el va armar cavaller (fol. 193 v.). El privilegi militar està en el llibre 157 fol. 172 v.

³⁹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 162 v.

³⁹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 131 r.

³⁹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 235 v. El 1632 fou armat cavaller.

³⁹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 240 r.

Josep Gisbert, d'Alcoi.³⁹⁷ Bernat Ros de Ursinos, de València.³⁹⁸ Cosme Gombau de la Reial Audiència de València.³⁹⁹ Miquel Gavaldà, de València.⁴⁰⁰ Melcior Perpinyà de Melcior, d'Elx.⁴⁰¹ Jeroni Perpinyà, d'Elx.⁴⁰² Joan Batiste Prima, de Vinaròs.⁴⁰³ Jaume Santacilia, d'Elx.⁴⁰⁴ Vicent Alzamora, de València.⁴⁰⁵ Nicolau Viudes de la Torre, d'Oriola.⁴⁰⁶ Llorenç Joan Sanz, de València.⁴⁰⁷ Marc Antoni Ortí, de València.⁴⁰⁸ Gaspar Malferit, de València.⁴⁰⁹ Jacint Ortí, de València.⁴¹⁰ Blas Bergadà de Castellví.⁴¹¹ Jaume Jover, de Castelló de la Plana.⁴¹²

1647: Baltasar Oriola, de Gandia.⁴¹³ Dr. Joan de la Torre, assessor de la Baylia General d'allà Xixona.⁴¹⁴ Joan Alonso.⁴¹⁵ Onofre Eslava, òlim Cucaló de Montull, senyor de Càrcer.⁴¹⁶

1648: Joaquim Josep Martínez de la Raga, de València.⁴¹⁷ Josep Perelló, senyor de Benifaraig.⁴¹⁸

1649: Justí Machuca, de Sogorb.⁴¹⁹ Dr. Miquel Jeroni Querol, de la Reial Audiència de València.⁴²⁰

1650: Francesc Granaza, natural de Gènova, cavaller noble d'aquella República i en el Sacro Imperio.⁴²¹ Victorià Ordóñez de Villaguirant, d'Elx.⁴²²

³⁹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 254 v. Prèviament obtingué privilegi de cavalleria: llibre 158 fol. 24 r.

³⁹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 262 v.

³⁹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 276 r.

⁴⁰⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 303 r. En 1644 obtingué privilegi de cavaller.

⁴⁰¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 197 v. Prèviament havia obtingut privilegi militar, fol. 223 v. i llibre 157 fol. 127 v.

⁴⁰² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 202 v. Prèviament se l'havia armat cavaller: llibre 157 fol. 127 v.

⁴⁰³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 253 r.

⁴⁰⁴ Fill de Joan Santacilia. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 264 r.

⁴⁰⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 139 r.

⁴⁰⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 149 r.

⁴⁰⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 151 r. Prèviament havia obtingut privilegi de cavalleria: llibre 155, fol. 320 v.

⁴⁰⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 6 v.

⁴⁰⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 54 r.

⁴¹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 160, fol. 3 r. Prèviament havia aconseguit privilegi militar, fol. 1 r.

⁴¹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 195 r. Prèviament obtingué privilegi militar.

⁴¹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 52 v. Prèviament se li havia concedit privilegi de cavalleria.

⁴¹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 181 r.

⁴¹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 183 r.

⁴¹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 104 r.

⁴¹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 190 r.

⁴¹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 210 v.

⁴¹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 170 r.

⁴¹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 281 r.

⁴²⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 236 v. El 1646 havia obtingut privilegi militar.

⁴²¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 361 r.

⁴²² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 23 r.

1651: Pasqual Ibáñez, d'Aiora.⁴²³ Constanti Descals, d'Alcoi.⁴²⁴ Joan Batiste Caperó, de Traiguera.⁴²⁵ Dr. Jeroni Sancho, de València.⁴²⁶ Joan Batiste Joan, d'Alicant.⁴²⁷ Joan Francesc Moltó, de València.⁴²⁸ Jaume Font, de Nules.⁴²⁹

1652: Gaspar Puertolas.⁴³⁰ Jeroni Montoro, d'Agullent.⁴³¹ Josep Menor, de Xàtiva.⁴³² Pere de Valda, de València, Correu Major del regne de València, cavaller de l'Orde de Santiago.⁴³³ Cristofor Madroño, de València.⁴³⁴

1653: Pere Borguño, d'Alicant.⁴³⁵ Antoni Ramírez de Arellano, de València.⁴³⁶ Leandre Soler, d'Elx.⁴³⁷ Brauli Esteve, de València, assessor de la bailia General.⁴³⁸

1654: Pere Joan Siscar, d'Oliva.⁴³⁹

1655: Nicolau Aracil, de València.⁴⁴⁰

1657: Nicolau Paravicino, d'Alicant.⁴⁴¹ Felip Malla, d'Elx.⁴⁴²

1660: Pere Miquel Capdevila, senyor de Gormach.⁴⁴³

1662: Pere Blasco Milà d'Aragón.⁴⁴⁴

PRIVILEGIS MILITARS O DE CAVALLERIA CONCEDITS PER FELIP IV

1622: Agustí Villacampa i Pueyo.⁴⁴⁵ Joan Batista Miravet, de València.⁴⁴⁶

⁴²³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 32 v. Prèviament se l'havia concedit privilegi de cavalleria, fol. 29 v.

⁴²⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 34 r.

⁴²⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 57 v.

⁴²⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 64 v.

⁴²⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Libro 162, fol. 68 r.

⁴²⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 89 v. Prèviament se li havia concedit privilegi militar, fol. 85 r.

⁴²⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 88 v.

⁴³⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 260 r.

⁴³¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 306 r. Prèviament havia obtingut privilegi de cavaller: llibre 163 fol. 269 ss.

⁴³² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 219 r.

⁴³³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 225 r.

⁴³⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 258 r.

⁴³⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 310 r.

⁴³⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 2 r. El 1651 havia obtingut privilegi de cavaller.

⁴³⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 4 v.

⁴³⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 166, fol. 11 v. Prèviament obtingué privilegi militar.

⁴³⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 37 v. El 1644 obtingué privilegi militar.

⁴⁴⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 89 r.

⁴⁴¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 166, fol. 233 r.

⁴⁴² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 166, fol. 299 v.

⁴⁴³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 167, fol. 153 v.

⁴⁴⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 168, fol. 155 r.

⁴⁴⁵ Germà del capità Pere Andreu de Villacampa. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 127, al fol. 185 v. el privilegi militar. Al Llibre 130, fol. 83 r. la comissió al marquès de Tavera perquè li armara cavaller.

⁴⁴⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 127, fol. 212 v.

Dr. Pere Agustí Morla, de la Reial Audiència de València.⁴⁴⁷ Jaume Joaquim Vallés, de València.⁴⁴⁸ Baltasar Espí, de Xixona.⁴⁴⁹ Pere Díez Manzanque,⁴⁵⁰ d'Orgaz, regne de Castella, que havia servit en el de València. Francesc March, de València.⁴⁵¹

1623: Francesc Sapena i de Figuerola.⁴⁵² Tomás de la Figuera.⁴⁵³ Dr. Joan Batiste Olginat.⁴⁵⁴

1626: Jaume Menor.⁴⁵⁵

1627: Baltasar Ribera, de València.⁴⁵⁶ Miquel Cristòfor Moles.⁴⁵⁷ Cosme Jordán.⁴⁵⁸ Vicent Mateu.⁴⁵⁹ Maties Balaguer.⁴⁶⁰ Gaspar Vicent Gombau, de Castelló.⁴⁶¹ Gaspar Salvador.⁴⁶² Dr. Jeroni Blasco, de la Reial Audiència de València.⁴⁶³ Baltasar Sanz, de Peñíscola.⁴⁶⁴

⁴⁴⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 127, al fol 248 v. el privilegi militar. Al llibre 128, fol. 255 r. la comissió perquè el virrei de València, marquès de Tavera, el fera cavaller.

⁴⁴⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 128, al fol. 80 r. el privilegi militar. Al llibre 127, fol. 79 v. la llicència al marquès de Tavera perquè l'arme cavaller.

⁴⁴⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 128, al fol. 251 v. el privilegi en el llibre 130 fol. 103 r. la comissió al marquès de Tavera perquè l'arme cavaller. A continuació se li concedí títol de noblesa.

⁴⁵⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 128, al fol. 256 v. la comissió al Vicecanceller del Consell d'Aragó perquè l'arme cavaller. Al llibre 129, fol. 235 r. el privilegi militar.

⁴⁵¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 130, al fol. 110 r. el privilegi militar amb confirmació de la milícia del seus avantpassats.

⁴⁵² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 127, al fol. 274 r. la comissió al marquès de Povar, virrei de València, perquè l'armara cavaller. Al llibre 131, fol. 7 v. el privilegi militar. Al el fol. 12 v. el títol de noblesa.

⁴⁵³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 128, fol. 348 v. Al llibre 131 fol 1 r. el títol de noblesa.

⁴⁵⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 131, en el fol. 6 v. la comissió al marquès de Tovar perquè l'armara cavaller. En el llibre 132, fol. 17 el privilegi militar, sense perjudi en l'antiguitat de milícia i noblesa que pretén tindre. El 1632 se li va atorgar un títol de noble.

⁴⁵⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 134, fol. 264v.

⁴⁵⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, al fol. 124 v. la comissió al marquès de Montesclaros perquè l'arme cavaller. Al llibre 136, fol. 79, el privilegi militar.

⁴⁵⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 135, al fol. 217 v. la comissió a don Vicent Mercader, del lloc d'Adzaneta perquè l'arme cavaller. al fol. 235 el títol de noblesa.

⁴⁵⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, al fol. 155 v. la comissió a don Carlos de Borja perquè l'arme cavaller. Al llibre 137, fol. 143 el privilegi militar, sense perjudi de la milícia que d'antic pretén tindre, amb clàusula de no tindre vot en corts sense l'explícita llicència del rei.

⁴⁵⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, al fol. 166 r. la comissió per ésser armat cavaller. Al llibre 137, fol. 293 el privilegi militar.

⁴⁶⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, al fol. 181 v. la comissió a don Carlos de Borja, governador de la Plana perquè l'arme cavaller.

⁴⁶¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 1r. la comissió a don Lluís Ferrer de Cardona perquè l'arme cavaller.

⁴⁶² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 20 v. la comissió a don Lluís Ferrer de Cardona perquè l'arme cavaller, previ el títol de noblesa de 1628. Al llibre 137, fol. 203 el privilegi militar.

⁴⁶³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. la comissió a don Lluís Ferrer de Cardona perquè l'arme cavaller. Al llibre 139, fol. 144v. el privilegi militar.

⁴⁶⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 22 v. comissió a don Carlos Borja, governador en Castelló, perquè l'arme cavaller. El 1633 s'atorgà un privilegi de noblesa a Gabriel Sanz, de Peñíscola.

1628: Antoni García de Padilla.⁴⁶⁵ Dr. Cristòfol de Cardona, oidor de la Reial Audiència.⁴⁶⁶ Pere Marc Martí, de València.⁴⁶⁷ Jaume Miquel Martorell.⁴⁶⁸ Marc Antoni Aracil.⁴⁶⁹ Melcior Aracil.⁴⁷⁰ Onofre Tarso.⁴⁷¹ Josep del Olmo, Secretari del Tribunal de l'Inquisició de València.⁴⁷² Jacint Roca.⁴⁷³ Jaume Barbera, de Xàtiva.⁴⁷⁴ Pere Albero Despuig, difunt.⁴⁷⁵ Antoni Joan Anguerot.⁴⁷⁶ Dr. Crisòstomo Aguilar, assessor del Portantveus de general Governador del regne de València.⁴⁷⁷ Vicent Vaciero.⁴⁷⁸ Dr. Jeroni Sancho.⁴⁷⁹ Pau Salafranca.⁴⁸⁰

1629: Pere Miralles.⁴⁸¹ Francesc Joan de Santafé.⁴⁸² Ausiàs Olcina.⁴⁸³ Pere Ruiz de Mendoza, d'Elx.⁴⁸⁴

-
- ⁴⁶⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, al fol. 218 comissió al duc de Sogorb perquè l'arme cavaller. Al llibre 137, fol. 229v. el privilegi militar.
- ⁴⁶⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 136, al fol. 248 r. la comissió al marquès de los Vélez, virrei de València perquè l'arme cavaller. En el fol. 260r. el privilegi militar. L'any 1630 se li concedeix un títol de noblesa.
- ⁴⁶⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 164 v.
- ⁴⁶⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 188 v. privilegi militar sense vot en corts. Al llibre 139, fol. 1, la comissió a don Jeroni Valltera, subrogat de governador d'Oriola, perquè l'arme cavaller.
- ⁴⁶⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 194 r. el privilegi militar, «en la forma que V. M. lo ha mandado».
- ⁴⁷⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, al fol. 84 r. el privilegi. Al llibre 139, fol. 2., la comissió a Jeroni Valltera perquè l'arme cavaller.
- ⁴⁷¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 265 r. el privilegi. Al llibre 139, fol. 3v. la comissió al marquès de los Vélez perquè l'arme cavaller.
- ⁴⁷² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 317 v.
- ⁴⁷³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 322 v.
- ⁴⁷⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, al fol. 327 r. el privilegi militar. Al llibre 139, fol. 47 la comissió a Lluís Ferres de Pròxita perquè l'arme cavaller.
- ⁴⁷⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 63 v. El 1633 se li va otorgar títol de noblesa a Marc Antoni Albero Despuig.
- ⁴⁷⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, al fol. 77 r. el privilegi militar. Al llibre 139 fol. 7v. la comissió a Francesc Milà d'Aragó, lloctinent del portaveu de General Governador d'allà el riu Xúquer.
- ⁴⁷⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 137, fol. 89 r.
- ⁴⁷⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, fol. 145 r.
- ⁴⁷⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, al fol. 217 r. el privilegi militar sense vot en corts, sense perjudici de la milícia que diu posseir d'antic. al llibre 139, fol. 6 la comissió al marquès de los Vélez perquè l'arme cavaller.
- ⁴⁸⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 88 r. la comissió perquè l'armen cavaller. Al fol. 151v. el privilegi militar.
- ⁴⁸¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 138, al fol. 159 r. la comissió al virrei, marquès de los Vélez perquè l'arme cavaller. Al fol. 195r. el privilegi militar, a continuació se li concedeix títol de noblesa, al fol. 245.
- ⁴⁸² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 168 comissió al protonotari d'Aragó perquè l'arme cavaller: al fol. 171v. el privilegi militar.
- ⁴⁸³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 191 v. el privilegi militar; a fol. 103 v. la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller.
- ⁴⁸⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 222 v. la comissió a don Carlos de Borja, Governador d'allà Uxó, perquè l'arme cavaller.

1630: Baltasar García de Espejo.⁴⁸⁵ Pere Benlloch, de Xàtiva.⁴⁸⁶ Antoni Baptiste Llatzer, d'Alacant.⁴⁸⁷ Bartolomé de Espejo.⁴⁸⁸ Josep Montoro, de València.⁴⁸⁹ Bartolomé Gisbert.⁴⁹⁰ Bartolomé Jidici y de Achorte, de Valencia.⁴⁹¹ Gabriel Sanz, de València.⁴⁹²

1631: Pere Vallés, de Castelló de la Plana.⁴⁹³ Maties Egual, Bayle de Castelló.⁴⁹⁴ Maties Balaguer, Bayle de la Jana.⁴⁹⁵ Joan Baptista Vallés.⁴⁹⁶ Lluís Soler, de Xàtiva.⁴⁹⁷ Joan Baptista Bolinches Gener, de Ayora.⁴⁹⁸ Jacint Zaragoza Puig de Pasqües.⁴⁹⁹ Pere Josep Balaguer.⁵⁰⁰ Jeroni Alfonso.⁵⁰¹ Francesc Alfonso.⁵⁰² Francesc Polo de Jaume.⁵⁰³

1632: Francesc Descals.⁵⁰⁴ Pere Gregori González, del lloc del Grau de València.⁵⁰⁵ Pere Vicent Colomer, de Ontinyent.⁵⁰⁶ Felip Fortún, veí de València.⁵⁰⁷

⁴⁸⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, al fol. 250 r. la comissió al marquès de los Vélez perquè l'arme cavaller.

⁴⁸⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, al fol. 246 la comissió a Francesc Milà d'Aragó perquè l'arme cavaller.

⁴⁸⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, fol. 247 v.

⁴⁸⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 166 v. la comissió a don Lluís Ferrer de Pròxima perquè l'arme cavaller.

⁴⁸⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 167 r. la comissió al regent don Francesc León perquè l'arme cavaller.

⁴⁹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 168 comissió al protonotari d'Aragó perquè l'arme cavaller: al fol. 171v. el privilegi militar.

⁴⁹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 191 v. el privilegi militar; a fol. 103 v. la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller.

⁴⁹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 140, al fol. 222 v. la comissió a don Carlos de Borja, Governador d'allà Uxó, perquè l'arme cavaller.

⁴⁹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 139, al fol. 250 r. la comissió al marquès de los Vélez perquè l'arme cavaller.

⁴⁹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 141, al fol. 33 v. la comissió perquè l'armen cavaller, al fol. 81v. el privilegi militar.

⁴⁹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 141, fol. 127 r.

⁴⁹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 141, fol. 185 r. A continuació se li atorgà un títol de noblesa, llibre 142, fol. 25.

⁴⁹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 141, fol. 189 r. A continuació fou ennoblit.

⁴⁹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, al fol. 236 r. el privilegi militar. Al llibre 142, fol. 45r la comissió perquè l'armen cavaller. Al llibre 144, fol. 119r. una còpia del [1633] privilegi militar.

⁴⁹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, al fol. 108 v. el privilegi militar. Al fol. 61 v. la comissió perquè l'armen cavaller.

⁵⁰⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, fol. 9 v.

⁵⁰¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, al fol. 14 v. la comissió a don Luis Ferrer de Cardona i a don Dasio Castellví par a que l'armen cavaller. Al fol. 45v. el privilegi militar.

⁵⁰² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, fol. 56 v.

⁵⁰³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, al fol. 22 v. la comissió perquè l'armen cavaller. Al fol. 33 v. el privilegi militar.

⁵⁰⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, al fol. 117 r. la comissió a Vicent Alzamora, cavaller de Montesa, perquè l'arme cavaller. Al llibre 144, fol. 105r. el privilegi militar.

⁵⁰⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 142, al fol. 224 v. la comissió perquè l'armen cavaller. Al llibre 145, fol. 13r. el privilegi militar, a continuació se li donà un privilegi de noblesa.

⁵⁰⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, al fol. 52 r. la comissió perquè siga armat cavaller. Al fol. 61 el privilegi militar. També obtingué un títol de nolesa, al llibre 142, fol. 135v.

⁵⁰⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, al fol. 180 v. la comissió al comte de Bunyol perquè l'arme cavaller.

Joan Baptista Trilles.⁵⁰⁸ Jeroni Mariner.⁵⁰⁹ Vicent Mateu, de València.⁵¹⁰ Vicent València.⁵¹¹

1633: Gabriel Puigmoltó, d'Alcoi.⁵¹² Joan Jeroni Perelló, de València.⁵¹³ Vicent Giner, de la ciutat de València.⁵¹⁴ Pere Alfonso Despuig, difunt.⁵¹⁵

1634: Francesc Casassús de la Forçada.⁵¹⁶ Rafael Alconchet.⁵¹⁷ Gabriel Puigmoltó.⁵¹⁸ Pere Peral.⁵¹⁹ Andreu Cifré.⁵²⁰ Pere General.⁵²¹

1635: Llorenç Mecita, de Alcoi.⁵²² Pere Angel de Vilaseñor.⁵²³ Guillem Paulini, d'Alacant.⁵²⁴

1636: Isidor Miralles.⁵²⁵

1637: Vicent Irlés.⁵²⁶ Jaume Llinás, de Xàtiva.⁵²⁷ Pere Just.⁵²⁸ Joan Lluís Aracil, de Gandia.⁵²⁹

⁵⁰⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 143, al fol. 272 r la comissió perquè siga armat cavaller. Al llibre 145 fol. 84r. el privilegi militar. El 1646 obtingué títol de noblesa.

⁵⁰⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, al fol. 2 r. la comissió perquè siga armat cavaller; el privilegi militar al fol. 76v. El 1634 obtingué títol de noblesa.

⁵¹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 49 v. el privilegi militar.

⁵¹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, al fol. 58 r. la comissió perquè l'armen cavaller. Llibre 145, fol. 145 v. el privilegi militar.

⁵¹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 220 r. El 1634 el títol de noblesa.

⁵¹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 144, fol. 226. En el llibre 145, fol. 76 r. la comissió al marquès de los Vélez perquè l'arme cavaller.

⁵¹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, al fol. 122 r. el privilegi militar «sin perjuicio de la milicia que dice tener». També obtingué un títol de noblesa.

⁵¹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 136 r.

⁵¹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 147 r. la comissió a don Lluís Ferrer de Crespi perquè l'arme cavaller. Al fol. 185 v. el privilegi militar i a continuació un títol de noblesa: Llibre 146 fol. 28 r.

⁵¹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, al fol. 162 v. la comissió a don Gaspar Juan, de l'orde de Montesa, comanador d'Alcalà i Xivert perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al fol 220 r. A continuació se li concedeix un títol de noblesa: fol. 224 r.

⁵¹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 197 v. el privilegi previ al títol de noblesa al fol. 194 v.

⁵¹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, fol. 214 r.

⁵²⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 145, al fol. 235 r. la comissió perquè l'armen cavaller. Al llibre 147 fol. 84 r. el privilegi militar.

⁵²¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 147, fol. 10 r. També se li concedeix un títol de noblesa.

⁵²² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 146, al fol. 183 v. la comissió a Pere Miguel de Capdevila perquè l'arme cavaller. En el llibre 147 fol. 186 r. el privilegi militar.

⁵²³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 146, fol. 229 r. la comissió perquè l'armen cavaller.

⁵²⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 147, fol. 88 v.

⁵²⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 148, fol. 46 v. També se li concedeix un títol de noblesa.

⁵²⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 148, al fol. 136 la comissió perquè l'arme cavaller. Al fol. 146 r. el privilegi militar.

⁵²⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 148, fol. 137 v. la comissió a don Jerónimo Sanz de la Llosa perquè l'arme que le arme caballero.

⁵²⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 148, fol. 168 r. la comissió perquè l'ame cavaller. Al llibre 149 fol. 135 v. el privilegi militar.

⁵²⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 148, fol. 179 r. Al llibre 151 fol 3 r. el privilegi militar.

- 1638: Cosme Feliu de Montull.⁵³⁰ Francesc Muxica, d'Alacant.⁵³¹ Mateu de Roda.⁵³²
- 1639: Pere Joan de Bertomeu, d'Alacant.⁵³³ Pere Coll.⁵³⁴ Tomàs Real.⁵³⁵ Jaume Roca.⁵³⁶
- 1640: Joan Bas.⁵³⁷ Francesc Berenguer de Tomàs, d'Alacant.⁵³⁸ Joan Baptista Roig.⁵³⁹ Joan Baptista Noguera.⁵⁴⁰ Francesc Royo.⁵⁴¹ Carles Berenguer de Marquina.⁵⁴²
- 1641: Jaume Curza.⁵⁴³ Nicolau Serra, de Castelló de la Plana.⁵⁴⁴ Nicolau Serra.⁵⁴⁵ Pere Bojoni.⁵⁴⁶
- 1642: Lluç Rubio.⁵⁴⁷ Miquel Giner.⁵⁴⁸ Miquel Giner, del lloc d'Horcajo.⁵⁴⁹ Felicià Assín.⁵⁵⁰ Joan Baptista Cosida.⁵⁵¹ Josep Ferrán, de Vinaròs.⁵⁵²
- 1643: Lluís Joan Blasco de la Nuça [Blasco de Lanuza].⁵⁵³ Pere Joan Cis-

⁵³⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 149, fol. 23 r. A continuació se li dona un títol de noblesa: llibre 150, fol. 3 r.

⁵³¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 149, fol. 250 v. Al llibre 150 fol. 130r la comissió a Nicolau Escorcia perquè l'arme cavaller.

⁵³² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 150, fol. 134 v. A continuació un títol de noblesa fol: 134 v.

⁵³³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 8 r.

⁵³⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 40 v. la comissió perquè l'arme cavaller. Al fol 56 v. el privilegi militar. També un títol de noblesa al fol. 53 r.

⁵³⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 44 v. la comissió perquè l'arme cavaller. El privilegi al fol. 110 v.

⁵³⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 21 r. la comissió a don Antoni Díez Ferrer perquè l'arme cavaller. Al fol. 37 v. el privilegi militar. En 1641, al llibre 153 fol. 107 r. la mercè a Jacint Roca de poder acudir a corts.

⁵³⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 151, fol. 127 r. la comissió al comte de Cirat perquè l'arme cavaller.

Al fol. 132 v. el privilegi militar. Al llibre 152 fol. 166 r. el títol de noblesa.

⁵³⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 36 v. la comissió a Nicolau Escorcia perquè l'arme cavaller.

El privilegi militar al fol. 203 v.

⁵³⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 189 v. A continuació el títol de noblesa: fol. 193 v.

⁵⁴⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 261 r.

⁵⁴¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 270 v.

⁵⁴² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 153, fol. 24 r.

⁵⁴³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 319 r.

⁵⁴⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 330 r.

⁵⁴⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 152, fol. 373 r.

⁵⁴⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 153, fol. 144 r.

⁵⁴⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 80 r.

⁵⁴⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, al fol. 108 v. la comissió a Felip Grau perquè l'arme cavaller. Al fol. 219 v. el privilegi militar.

⁵⁴⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 160 v. la comissió a don Antoni de Rojas perquè l'arme cavaller.

⁵⁵⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 109 v. la comissió a Felip Grau perquè l'arme cavaller.

⁵⁵¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 119 r.

⁵⁵² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 123 v. la comissió a Jacint Ferran perquè l'arme cavaller. El privilegi militar es registra el 1649 al llibre 162 fol. 95 v.

⁵⁵³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 210 v.

car.⁵⁵⁴ Dr. Francesc Bono, de la Reial Audiència de València.⁵⁵⁵ Pere Calduch.⁵⁵⁶ Capità Bartomeu Sánchez de Villanueva.⁵⁵⁷ Pere Joan López.⁵⁵⁸ Baltasar Pastor de Monsonís, d'Albocàcer.⁵⁵⁹

1644: Josep Pujades, de Gandia.⁵⁶⁰ Jaume Exea.⁵⁶¹ Francesc Joan Zaragoza Puig de Pasquès.⁵⁶² Miquel Gavalda.⁵⁶³ Josep Torres, ciutadà d'Alzira.⁵⁶⁴ Joan Baptista Capero, alcaid de Traiguera.⁵⁶⁵ Antoni Mayans, d'Oliva.⁵⁶⁶ Miquel Bañuls i Pasqual, de Xàbia.⁵⁶⁷ Joan Puig de Pasques, de Murviedro.⁵⁶⁸ Pere Joan Síscar.⁵⁶⁹

1645: Pere Lluís Albero, de Xàtiva.⁵⁷⁰ Llorenç Serruto, d'Elx.⁵⁷¹ Blas Bergadà de Castellví.⁵⁷² Gaspar Jeroni Alamar, de Xàtiva.⁵⁷³ Jeroni Folch, d'Alzira.⁵⁷⁴ Cosme Gombau.⁵⁷⁵ Domènec Guardia, de Xàtiva.⁵⁷⁶ Jaume Cifre, de Traigue-

⁵⁵⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 218 v. la comissió a Pere de Castellví perquè l'arme cavaller.

⁵⁵⁵ Oïdor de la sala criminal de la Reial Audiència de València. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, al fol. 256 v. la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el llibre 156 fol. 47r. En 1645 obtingué un títol de noblesa.

⁵⁵⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, al fol. 298 r. la comissió a Maties Balaguer perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 156 fol. 57 v.

⁵⁵⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 154, fol. 317 r. El privilegi militar al llibre 157 fol. 65 v.

⁵⁵⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 46 r. la comissió a Roderic Borja y Llanzol, governador de Vinaròs, perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el llibre 157 fol. 5 v.

⁵⁵⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 51 v. També obtingué un títol de noblesa en 1644.

⁵⁶⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, al fol. 68 v. la comissió al marquès de Llombai perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el llibre 157 fol. 41 v. A continuació el títol de noblesa.

⁵⁶¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 70 v. la comissió a Josep Vicent de l'Olmo perquè l'arme cavaller. En el llibre 157 fol. 92 r. el privilegi militar.

⁵⁶² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 109 v. a continuació se li dóna un títol de noblesa.

⁵⁶³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 73 v. la comissió a Roderic de Borja i Llanzol perquè l'arme cavaller. Al llibre 157 fol. 13 v. el privilegi militar. En 1646 obtingué un títol de noblesa.

⁵⁶⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 81 r. la comissió a Onofre Sanz perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 157 fol. 115 v.

⁵⁶⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 97 v. la comissió a Macià Balaguer de la Jana perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al fol. 215 v.

⁵⁶⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 113 r.

⁵⁶⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 133 v. També obtingué un títol de noblesa.

⁵⁶⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 85 v. la comissió a Cristòfor de Cardona perquè l'arme cavaller.

⁵⁶⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 86 v. El 1654 obtingué un títol de noblesa.

⁵⁷⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 118 v.

⁵⁷¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 148 v. Al llibre 156 fol. 207 r. la comissió al marquès del Rafal perquè l'arme cavaller.

⁵⁷² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 153 v. comissió a Gaspar Gralle perquè l'arme cavaller. Al llibre 156 fol. 191 r. el privilegi militar. A continuació un títol de noblesa.

⁵⁷³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 154 v. comissió a Ausias Crespi perquè l'arme cavaller.

⁵⁷⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 163 r. la comissió a don Josep de Torres perquè l'arme cavaller.

⁵⁷⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 179 r. la comissió al regent Dr. Joan Jeroni Blasco perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 158 fol. 27 r.

⁵⁷⁶ Oïdor de causes civils. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 179 v. La comissió a don Francesc Milà d'Aragó al llibre 157 fol. 177 r.

ra.⁵⁷⁷ Antoni Clara.⁵⁷⁸ Gabriel Baptista Rosselló.⁵⁷⁹ Melcior Perpiñán de Melcior, d'Elx.⁵⁸⁰ Jeroni Folch, d'Alzira.⁵⁸¹ Jeroni Perpiñán, d'Elx.⁵⁸² Antoni Miró, d'Horcajo.⁵⁸³ Francesc Bou de Monsonís.⁵⁸⁴

1646: Miquel Jeroni Querol, de la Reial Audiència de València.⁵⁸⁵ Dr. Pere Mener.⁵⁸⁶ Dr. Pere Joan, d'Alacant.⁵⁸⁷ Dr. Agustí d'Arano, assessor del Governador de la Plana.⁵⁸⁸ Jaume García.⁵⁸⁹ Miquel Jeroni Sánchez.⁵⁹⁰ Tomàs Jeroni Navarro.⁵⁹¹ Jacint Ortí.⁵⁹² Marc Antoni Ortí.⁵⁹³ Joan Baptista Prima, de Vinaròs.⁵⁹⁴ Joan Baptista Mussitelli.⁵⁹⁵ Dr. Agustí Arano.⁵⁹⁶ Llorenç Joan Sanz.⁵⁹⁷ Josep Menor, de

⁵⁷⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 141 v. la comissió a Macià Balaguer perquè l'arme cavaller. Al llibre 159 fol. 84 v. el privilegi militar.

⁵⁷⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 193 v. la comissió a don Basili Castellví i Ponce perquè l'arme cavaller. També obtingué un títol de noblesa al fol. 110v. El privilegi militar al llibre 157 fol. 172v.

⁵⁷⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 219 v. Al llibre 157 fol. 142r. la comissió al virrei de València perquè l'arme cavaller.

⁵⁸⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 223 v. Al llibre 157 fol. 128v. la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller. També obtingué un títol de noblesa.

⁵⁸¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 169 v. També obtingué un títol de noblesa.

⁵⁸² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 127 v. la comissió al duc de Gandia perquè l'arme cavaller. També obtingué un títol de noblesa.

⁵⁸³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 151 v. la comissió a don Miquel Giner, de la vila d'Horcajo perquè l'arme cavaller.

⁵⁸⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 153 r. la comissió al duc d'Arcos perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al fol. 158 v.

⁵⁸⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 200 r. comissió perquè l'armen cavaller. Al llibre 157 fol. 274 el privilegi militar. El 1649 és ennoblit.

⁵⁸⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 201 r. comissió a don Sebastià Adell perquè l'arme cavaller.

⁵⁸⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 202 r. comissió a don Antoni de Borja perquè l'arme cavaller.

⁵⁸⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 202 r. comissió a don Jeroni Valls i Cubells perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 159 fol. 18v.

⁵⁸⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 202 v. comissió a don Josep Larruela perquè l'arme cavaller.

⁵⁹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, al fol. 203 r. la comissió a don Cristòfor Crespí de Valldaura perquè l'arme cavaller.

⁵⁹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 203 v. la comissió a don Tomàs Real perquè l'arme cavaller.

⁵⁹² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 209 v. la comissió a don Vicent Vallterra perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 160 fol. 1r. A continuació un títol de noblesa.

⁵⁹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 210 v. la comissió a don Vicent Vallterra perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 159 fol. 10r.

⁵⁹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 211 v. Al llibre 157 fol. 171 v. la comissió a don Cristòfor de Cardona perquè l'arme cavaller. També obtingué un títol de noblesa: llibre 157 fol. 253r.

⁵⁹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 217 r. Al llibre 156 fol. 188v. mercè.

⁵⁹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 220 v. la comissió perquè l'armen cavaller.

⁵⁹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 238 v. la comissió a Ignasi Sanz perquè l'arme cavaller.

Xàtiva.⁵⁹⁸ Cosme d'Aiz, d'Alcoi.⁵⁹⁹ Cristòfor Madroño.⁶⁰⁰ Francesc Armengol, de Murviedro.⁶⁰¹ Gaspar Armengol, de Murviedro.⁶⁰² Blas Pérez d'Oriola.⁶⁰³ Enric de Miranda.⁶⁰⁴ Joan Sánchez d'Almeller.⁶⁰⁵ Vicent Martín Giner.⁶⁰⁶ Llorenç Joan Sanz.⁶⁰⁷ Ascani Sobregondi, veí de València.⁶⁰⁸ Jaume Ortiz, de la vila d'Aiora.⁶⁰⁹ Justí Machuca, de Sogorb.⁶¹⁰ Gaspar Jeroni Olomar, de Xàtiva.⁶¹¹ Gaspar Jeroni Navarro, de Xàtiva.⁶¹² Josep Martí Valero.⁶¹³ Dr. Gaspar Josep Guitart, assessor de la Batllia.⁶¹⁴ Genís Sala, d'Elx.⁶¹⁵ Francesc Abril, de Murviedro.⁶¹⁶ Pere Antoni Cabrera.⁶¹⁷ Josep Gisbert, d'Alcoi.⁶¹⁸ Miquel de Còrdova i Parras, de Callosa del Segura.⁶¹⁹ Pere Querol, de Morella.⁶²⁰ Jaume Jover, de Castelló de la Plana.⁶²¹ Lluís Mas, de Castelló de la Plana.⁶²² Feliu Monzó, escrivà de manaments del lloctinent de València.⁶²³

-
- ⁵⁹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 247 r. la comissió al Dr. Tomàs Borja, assessor del governador de Xàtiva, perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 159 fol. 15 r. El 1648 se l'alça la prohibició del vot en corts: llibre 159 fol. 140v.
- ⁵⁹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 248 r.
- ⁶⁰⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 257 v. privilegi militar sense perjudi de la milícia que diu tindre d'antic. Al llibre 156 fol. 214r. la comissió a don Leandre Lloris perquè l'arme cavaller.
- ⁶⁰¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 287 r.
- ⁶⁰² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 59 v.
- ⁶⁰³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 291 v.
- ⁶⁰⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 299 r.
- ⁶⁰⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 305 r.
- ⁶⁰⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 310 v. comissió a don Agustí Montoliu o a don Antoni Pajarón perquè l'armen cavaller. Al llibre 158 fol. 166 v. el privilegi militar.
- ⁶⁰⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 155, fol. 320 v. També obtingué un títol de noblesa.
- ⁶⁰⁸ Comerciant. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 156, fol. 181 v. la comissió a don Francesc Borja i Milà perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 158 fol. 16v.
- ⁶⁰⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 245 r. la comissió a don Lluís de Monsonís perquè l'arme cavaller. Al llibre 158 fol. 143 r. el privilegi militar.
- ⁶¹⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 255 v.
- ⁶¹¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 259 v.
- ⁶¹² Amb prohibició de vot en corts. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 75 v.
- ⁶¹³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 270 v.
- ⁶¹⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 284 r. la comissió al marquès de Guadalest perquè l'arme cavaller.
- ⁶¹⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 297 v. comissió a don Enric Escorcía i Ladrón perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al llibre 159 fol. 11 r.
- ⁶¹⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 157, fol. 307 v.
- ⁶¹⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 20 r. sense perjudi de la milícia que diu tindre d'antic per sentència de la *Chancillería de Valladolid*.
- ⁶¹⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 24 r. A continuació obtingué un títol de noblesa.
- ⁶¹⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 31 v.
- ⁶²⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 160, fol. 37 v. el privilegi militar sense vot en corts. Llibre 158, fol. 42 v. comissió a don Gaspar de la Figuera o a don Llorenç Ciurana perquè l'arme cavaller. El 1649 se li concedia la mercè d'alçar-li la prohibició del vot en corts: llibre 158 fol. 256 r.
- ⁶²¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 49 r. A continuació el títol de noblesa.
- ⁶²² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 146 v.
- ⁶²³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 112 r. La comissió perquè l'armen cavaller al llibre 160 fol. 30v.

1648: Pere Joan de Pere, d'Oriola.⁶²⁴ Tomàs Almunia, d'Oriola.⁶²⁵

1649: Sebastià Figueres, d'Albalat de la Ribera.⁶²⁶ Andreu March d'Alcanyis.⁶²⁷ Joan Ortiz de Pere, d'Onil, difunt.⁶²⁸ Pere Giner, de Castelló de la Plana.⁶²⁹ Capità, Sergent Major Francesc Miquel.⁶³⁰ Vicent Ferrera, escrià de manaments de la Reial Audiència de València.⁶³¹ Dr. Joan Crisòstom Berenguer de Morales, advocat fiscal de la Reial Audiència de València.⁶³²

1650: Victorià Ordoñez de Vilaragut.⁶³³ Capità de cuirasses Gaspar Viñas.⁶³⁴ Miquel Castell d'Antoni.⁶³⁵ Capità Josep Margarit.⁶³⁶ Capità Gaspar Vivas.⁶³⁷ Pasqual Ibáñez.⁶³⁸ Capità Francesc Lucas Aldòs, d'Alcalà.⁶³⁹ Francesc Rotlà.⁶⁴⁰ Victorià Ordóñez de Villaquirant.⁶⁴¹

1651: Joan Baptista Fuster de Ribera.⁶⁴² Francesc Moliner.⁶⁴³ Antoni Ramí-

⁶²⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 206 v.

⁶²⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 129 r. El privilegi militar al llibre 160 fol. 118 v.

⁶²⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 239 comissió a don Jeroni de León perquè l'arme cavaller. Al fol. 244 r. el privilegi militar.

⁶²⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 252 v. la comissió perquè l'armen cavaller. El privilegi militar al fol. 277v.

⁶²⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 262 r. La comissió a don Pere Carcelén perquè l'arme cavaller al llibre 159 fol. 225 v.

⁶²⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 165 r. la comissió perquè l'armen cavaller, dirigida a don Baptista Vallés, de la mateixa vila. El privilegi militar amb prohibició de vot en corts al fol. 210 r.

⁶³⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 239 v. la comissió perquè l'armen cavaller.

⁶³¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 160, fol. 185 v. el privilegi militar. Al fol. 168 v. la comissió perquè l'armen cavaller.

⁶³² Privilegi militar sense perjudici de la milícia que diu tindre, en ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 160, fol. 277. Al fol. 252 v. la comissió perquè l'armen cavaller.

⁶³³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 158, fol. 353 v.

⁶³⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 267 v. la comissió a don Gaspar de Montsoriu perquè l'arme cavaller.

⁶³⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 292 v. la comissió a don Cosme Feliu perquè l'arme cavaller. Al llibre 161 fol. 3 r. el privilegi militar.

⁶³⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 309 v. la comissió al comte d'Albatera perquè l'arme cavaller.

⁶³⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 159, fol. 311 r.

⁶³⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 161, fol. 10 r. la comissió a Basili Castellví i Ponce perquè l'arme cavaller. Llibre 162 fol. 29 v. el privilegi militar. A continuació el títol de noblesa.

⁶³⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163 fol. 85 r. el privilegi militar sense vot en corts. Al llibre 161, fol. 17 v. la comissió a don Cristòfor de Cardona, cavaller de l'orde de Montesa perquè l'arme cavaller, no arriba a fer-se realitat i, de nou, al fol. 41r. altra comissió a don Carles Sanz perquè l'arme cavaller.

⁶⁴⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 161, fol. 18 v. la comissió a Basili Castellví i Ponce perquè l'arme cavaller. Al llibre 162 fol. 85 r. el privilegi militar. A continuació un títol de noblesa.

⁶⁴¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 1 r.

⁶⁴² Coadjutor en l'ofici de Mestre Racional del regne de València. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 161, fol. 23 r.

⁶⁴³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163 fol. 35 r, el privilegi militar sense vot en corts. Llibre 161, fol. 27 r. la comissió a Jeroni Güell o a Baptista Vallés, perquè un d'ells l'arme cavaller.

rez d'Arellano.⁶⁴⁴ Esteve Riglòs i d'Àvila, ciutadà de València.⁶⁴⁵ Jaume Font, de Nules.⁶⁴⁶ Jeroni Mas i Beltrán.⁶⁴⁷ Capità Isidor Martínez de Visiedo.⁶⁴⁸ Mateu Alfonso, ciutadà de València.⁶⁴⁹ Lluís Pastor.⁶⁵⁰ Antoni Ramírez d'Arellano.⁶⁵¹ Vicent Gisbert, de Carcaixent.⁶⁵² Nadal Armunia.⁶⁵³ Gaspar Morica, d'Alacant.⁶⁵⁴

1652: Joan Baptista Maltés i Vera, d'Alacant.⁶⁵⁵ Gaspar Picó, de Xixona.⁶⁵⁶ Jacint Forner, d'Alacant.⁶⁵⁷ Jeroni Montoro, d'Agullent.⁶⁵⁸ Isidor Domenech, de la ciutat de València.⁶⁵⁹

1653: Brauli Esteve.⁶⁶⁰

1654: Capità Cristòfor Salelles.⁶⁶¹ Capità Miquel Pérez Roca de Bañatos i Ursinos.⁶⁶² Francesc Escrivà.⁶⁶³

⁶⁴⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 161, fol. 35 r. privilegi militar sense vot en corts.

⁶⁴⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163 fol. 31 r. el privilegi militar amb prohibició de vot en corts. La comissió a don Francesc Carroz perquè l'arme cavaller al llibre 161, fol. 42 r.

⁶⁴⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 161, fol. 43 r. Al llibre 162 fol. 16 v. la comissió a don Cristobal Cardona perquè l'arme cavaller.

⁶⁴⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163 fol. 250 r. el privilegi militar sense vot en corts. Llibre 161, fol. 47 r. la comissió a don Cristòfor Cardona perquè l'arme cavaller.

⁶⁴⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 161, fol. 53 r. la comissió al comte de la Granja perquè l'arme cavaller.

⁶⁴⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163 fol. 69 v. el privilegi militar. Al llibre 162, fol. 56 v. la comissió a Josep Daza de Basagaistegui perquè l'arme cavaller.

⁶⁵⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 91 v. la comissió al marquès de Llombai perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el llibre 164 fol. 40 r.

⁶⁵¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 14 v. la comissió perquè l'armen cavaller. El 1653 obtingué un títol de noblesa.

⁶⁵² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, en el fol. 77 r. el privilegi militar i en el fol. 52 r. la comissió a Diego Sanz de la Llosa perquè l'arme cavaller.

⁶⁵³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 80 r. la comissió al marquès de Llombai perquè l'arme cavaller.

⁶⁵⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 107 r.

⁶⁵⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 152 v. La comissió a Llorenç Martínez de Vera perquè l'arme cavaller al llibre 163 fol. 113 r.

⁶⁵⁶ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 162, fol. 191 v. la comissió a Llorenç Martínez de Vera perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el llibre 163 fol. 243 r.

⁶⁵⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 125 r. la comissió a don Jaume Rossell i Desprats, Batlle d'Alacant perquè l'arme cavaller. El privilegi militar al fol. 160 v.

⁶⁵⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 163, fol. 273 r. el privilegi militar. Al fol. 269 r. la comissió perquè l'armen cavaller. També obtingué un títol de noblesa.

⁶⁵⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 7 r. La comissió perquè l'armen cavaller en el llibre 166 fol. 17 v.

⁶⁶⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 166, fol. 11 v., també obtingué un títol de noblesa.

⁶⁶¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 52 r. la comissió al marquès de Llombai perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el llibre 166 fol. 79 r.

⁶⁶² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 164, fol. 60 v. la comissió al comte de Cirat perquè l'arme cavaller. El privilegi militar, «sin perjuicio de la milicia que dice tener» en el fol. 231 r.

⁶⁶³ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 165, fol. 68 r. la comissió al marquès de Llombai perquè l'arme cavaller.

- 1655: Pere Onofre Pallarés, d'Albocacer.⁶⁶⁴ Gaspar Mercader.⁶⁶⁵
 1657: Sebastià Borrás.⁶⁶⁶
 1658: Lluís Nicolau, de Murviedro.⁶⁶⁷
 1659: Cebrià Moya.⁶⁶⁸ Tomà Berenguer, d'Alacant.⁶⁶⁹ Joan Baptista Moy-
 selo, de la ciutat de València.⁶⁷⁰
 1661: Felip Guitart, de Xàtiva.⁶⁷¹
 1662: Lluís Nicolau, de Murviedro.⁶⁷²

---

⁶⁶⁴ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 165, fol. 166 v. la comissió a don Carles Vallterra perquè l'arme cavaller.

⁶⁶⁵ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 165, fol. 167 v. la comissió a don Joan Crespi i Brigüela, de l'Orde de Montesa, perquè l'arme cavaller.

⁶⁶⁶ Sense perjudici de la noblesa que diu tenir. ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 166, fol. 265 v.

⁶⁶⁷ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 166, fol. 303 v la comissió a don Jacint March de Velasco perquè l'arme cavaller.

⁶⁶⁸ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 167, fol. 62 r. la comissió a don Vicent Vallterra perquè l'arme cavaller. El privilegi militar en el fol. 41 r.

⁶⁶⁹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 167, fol. 63 r. En el fol. 24 r. la comissió al Governador d'allà Xixona perquè l'arme cavaller el 1659.

⁶⁷⁰ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 168, fol. 79 r.

⁶⁷¹ ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 167, en el fol. 176 v. el privilegi militar sense vot en corts i en el fol. 173 r. la comissió al Governador de Xàtiva perquè l'arme cavaller.

⁶⁷² ACA. *Consejo de Aragón*. Llibre 168, fol. 4 v.